БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

48-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 104 (13420) | 1971 оной май 2, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

нинэй зааһан замаар— ммунизмын илалта тээшэ

аан талмай дээрэ болоһон Майн нэгэнэй митинг ба жагсаал

ы хотын предприятинуудай эрхим хү- ПСС-эй XXIV съездын хүндэлэлэй со- мурысөөндэ илагшад ороной гол ехэ дээрэ ерэбэд. Колоннонууд дээгүүр— , Энгельсын, Ленинэй портредүүд. партида—алдар соло!», «Партиин ые һайшаанабди!», «Ленинэй зааһан ураргшаа!», «КПСС-эй XXIV съездын эринүүдые бэелүүлэе!» гэһэн дүлэтэ транспарантнууд дээгүүр бэшээтэй. ЦК-гай Политбюрогой гэшүүдэй уд Улаан тугуудай дунда жабхалан- харагдана.

ай трибунануудта—ажалай баатар- осквагай предприятинуудай, Москва колхозууд болон совхозуудай түрүүшүүл, мүн олон тоото гадаадын айлшад.

Мавзолейн гол трибунада парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй ерэхэдэнь, талмай дээрэ байһан бүхы зон альга ташалгаар угтаба. Эдээнтэй хамта сэрэгэй элитэ мэдээжэ хүтэлбэрилэгшэд, Коммунис партиин ветерануул ерэлсээ.

Кремлиин курантнууд ханхинаад, 10 час болобо. Бүхы дэлхэйн ажалша хүнүүдэй һаналаа нэгэдэлгын үдэр—Майн нэгэндэ зорюулагдаһан ниислэл хотын ажалшадай түлөөлэгшэдэй баярай митинг эхилбэ.

КПСС-эй Центральна Комитедэй Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев нэрьемэ альга ташалгаар угтагдан, сугларагшадта хандажа үгэ хэлээ.

үхэр Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ хэлэһэн үгэ

роной хүндэтэ эрхэтэд! нүхэд москвагайхид, ма- а ниислэлэй айлшад! эй һайндэрөөр — Бу- ажалшадай һаналаа нэ- дэрөөр, Хабарай, Ажа- найрамдалай һайндэ- рамдуулан, Таанадые оюзай Коммунис пар- льна Комитедэй, СССР Соведэй Президиумэй, ствын үмэнэһөө үнэн амаршалнаб! (Альга та- а!» хашхарһан үгэнүүд

үн бүхэнэй сэдьхэлдэ нагдадаг энэ талмай ай партиин, манай бү- ной үмэнэһөө ангиин дүүнэр болохо хилын дтэ, бүхы оронуудай дүлэтэ халуун дайшал- га хүргэнэбди!

Хүн түрэлтэн ажалай ы илалта амжалтануу- байна. Металл хай- һоо таряа ургуулдаг, машинануудые дар- ствын гайхамшаг зо- бүтээдэг, ургажа ябаа үжүүлдэг, юртэмсын удар ухаан бодолоороо олог хүнүүдэй ажалай лана.

, социализм лэ ажалай ажалшадай өөһэдынь ю, ажалша хүниие бү- хүндэлэлөөр хүреэлээ, хэл бодол бүрин ханаа- сэл болгоо.

революциин илаһан сүлөөтэ хүнэй, сүлөө- өөрөө гайхамшаг юумэ алхэй дээрэхи түрүү- социалис гүрэнэй дүй з хэлэгдэһэнэй эли то- ь болоно.

циалис экономико тай- малтануудые түйлаа. баян, болбосон бай- эгүй хүгжэнэ. Со- роной оборонно хүсэ ша- шагүй. Эдэ бүгэдэ — р габьяата хүдэлмэри- , манай таряашадай, ллигенциин шэн зориг- рэ мүн.

хы өромнай Советскэ ммунис партиин XXIV шиидхэбэринүүдые бэе- өө тэмсэжэ байна. Энэ ай Ленинскэ партиин, арадай уг зорилгын, хү- лэй, хуби заяанай няг- хэй байһые дахинаа харуулба. Съездын нүүд — манай орониие хүгжөөхэ, совет хүнүү- далые улам һайжаруул- ехэ программа болоно. има дүүргэхын тула бү- ной ажалай шэнэ орол- олгэ гаргуулханьь шуха- отой нэтэрүү, зориг тү- байгуулхы ажал Эхэ оро- үсэ шадал болон алдар ехэ болгохо, хүн бү- бүхэнэй ажабайдалые һайхан, бүри удха охо.

шиидхэбэринүүдые бэе- аар түрүүшын алхамууд нхай. Манай промыш- энэ табан жэлээ үнэхөө- ай ажалаар эхилээ.

Эсэгэ ороной эрдэм, техникын шэнэ илалтые — замбуулин шэнжэлхэ «Салют» станциин, «Союз-10» онгосын амжалтатайгаар табигдаһые совет хүнүүд ехэ баяр, омогорхолой мэдэрэлтэйгээр угтаа. Замбуулин шэнжэлэн ашаглаха шэнэ шухала алхам хэгдэбэ. Энэмнай —совет эрдэмтэдэй, инженернүүд, технигүүд болон хүдэлмэришэдэй оюун бэлиг ба ажалай, манай баатар габьяата космонавтнуудай хаһа шадабариин, шэн зоригой ехэ түйлалта, бэелэл болоно.

Мүнөө жэлэй Майн нэгэн **ажалай агууехэ илалтануудай һайндэр** гэжэ нэрлэгдэхэ ёһоороо нэрлэгдэхэ байна.

Совет ороной хотонууд болон тосхонуудай ажалшадта, хүдэлмэришэд ба колхознигуудта, эрдэм болон соёлой ажал ябуулагшадта, Совет Армиин, Далай-Сэрэгэй Флодой сэрэгшэдтэ, мүнөөдэр һайндэрэй колоннонуудта жагсан дабшагшад гү, али ажалай, дайшалхы вахтада жагсагшадта үнэн зүрхэнэй амаршалга хүргэнэбди!

Манай агууехэ арадай ажалда алдар соло! **(Нэрьемэ удаан альга ташалга. Талмай дээгүүр «Ура!» хашхаралдаан зэдэлнэ).**

Нүхэдүүд! Совет хүнүүдэй ажалһаа, Совет ороной хүсэ шадал ба хүгжэлтэһөө бүгэдэ ниитын эб найрамдалай хэрэг, арадуудай сүлөөрэлгын тэмсэлэй амжалтанууд мүн лэ нилээд дулдыдаха байна.

Агууехэ Ленинэй захяа заабаринуудта үнэн байдаг манай партиин XXIV съездын эб найрамдалда дуратай гадаадын политикын эли тодо, тодорхой программа дэбжүүлээд, тэрэнь социализмын аха дүү оронуудай зүгһөө халуунаар дэмжэгдээ, бүхы дэлхэйн үргэн олон арад зоной һайшаалаар угтагдаа. Тус программа бэелүүлхын түлөө тэмсэл — уласхоорондын аюулгүй байдал улам батадхаха, арадуудай хани барисаа бэхижүүлхэ үнэн зам.

Манай Майн нэгэн — **Амгалан байдалай һайндэр,** империализмын хорото хархис аашануудта эсэргүү, дайнай ба түрнмхэйлэлгын хүсэнүүдтэ эсэргүү тэмсэлдэ **эб найрамдалай бүхы хүсэнүүдэй элсэн жагсалгын үдэр** мүн гэжэ хэлэжэ шадаха байнабди.

Бүхы дэлхэйн арадуудай эб найрамдалай, хани барисаанай түлөө тэмсэгшэдтэ алдар соло! **(Нэрьемэ удаан альга ташалга. «Ура!» хашхаралдаан болоно).**

Нүхэдүүд! Бүхы дэлхэйн ажалша хүнүүдэй һаналаа нэгэдэн талархалгын арюун һайхан мэдэрэлһээ мүндэлһэн Майн нэгэн хадаа дарлалта ба мүлжэлгэдэ эсэргүү, эрхэ сүлөөгэй, демократиин ба социализмын түлөө тэдэнэй хамтын тэмсэлэй һүлдэ тэмдэг болоо.

Марксын, Энгельсын, Ленинэй захяа заабаринуудта үнэн байдаг манай парти революционно хүсэнүүдэй нэгэдэлые бэхижүүлгын хэрэгтэ хубитаяа ехээр оруулна. Империализмда эсэргүү дэлхэйн хүдэлөөнэй бүхы отрядуудтай манай байгуулһан дайшалхы холбоо барисаан бата бэхи, эбдэршэгүй. КПСС-эй XXIV съезд ажалшадай интернациональна холбоо барисаае гайхамшаг эли тодоор харуулаа.

Тэрэнэй шиидхэбэринүүдые һайшааһан арадуудай һанамжа бүхы түбинүүдһээ дуулдана.

Майн нэгэн гээшэмнай **бүхы дэлхэйн революционернүүдэй нэгэдэлэй һайндэр,** империализмда эсэргүү бүхы тэмсэлшэдэй һаналаа нэгэдэлгын, эмхидэн жагсалгын һайндэр гэжэ мүнөөдэр хэлэхэ ёһоороо хэлэнэбди.

Тиимэһээ хүн түрэлтэнэй ерээдүйн һаруул һайхан байдалай түлөө тулалдаануудай манлай бологшо манай оронтой хамта дабшадаг аха дүү социалис оронуудай арадуудта Майн нэгэнэй дүлэтэ халуун амаршалга эндэһээ, Улаан талмай дээрэһээ хүргэнэбди.

Монополинуудай ба хархис этэгээдүүдэй засагта эсэргүүсэн тэмсэгшэ коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудта, уласхоорондын хүдэлмэришэн ангида, тэрэнэй профсоюзна хүдэлөөндэ, капиталис оронуудай бүхы ажалшадта халуун амаршалга хүргэнэбди.

Вьетнамай, Лаосой, Камбоджын баатар габьяата арадуудай, араб оронуудай арадуудай, өэзэрхэг түримхэй аашада, дарлалтада эсэргүүсэн, арадуудай сүлөөтэ байдалай түлөө тулалдагша бүхы тэмсэлшэдэй үнэн зүб хэрэгые манай парти, арад зон саашадаашье дэмжэхэ байха гэжэ эндэһээ, Улаан талмай дээрэһээ дахинаа мэдүүлнэбди! **(Нэрьемэ удаан альга ташалга, «Ура!»).**

Манай орон коммунизмын агууехэ тугые, арадуудай эрхэ сүлөөгэй, зол жаргалай тугые саашадаашье дээрэ үргэжэ ябаха гэжэ хүндэтэйгөөр мэдүүлнэбди! **(Нэрьемэ удаан альга ташалга. «Ура!»)**

Коммунизм байгуулжа байгаа агууехэ совет арад мандаха болтогой! **(Нэрьемэ удаан альга ташалга. Оло дахин «Ура! хашхаралган болоно).**

Советскэ Союзай Коммунис парти—Ленинэй парти, манай арадай дайшалхы манлай мандаха болтогой! **(Нэрьемэ удаан альга ташалга. Оло дахин «Ура!» хашхаралган болоно).**

Бүхы дэлхэйн ажалшадай һаналаа нэгэдэлгэ мандаха болтогой! Майн нэгэн мандаха болтогой! **(Нэрьемэ удаан альга ташалга. «Ура!» зэдэлнэ).**

Таниие, хүндэтэ нүхэдүүд, һайндэрөөр амаршалнаб!

(Хүсэтэ шанга «Ура!» Улаан талмай дээгүүр жабхалантайгаар зэдэлбэ. Шанга альга ташалган замханагүй. «КПСС-тэ алдар соло!» «Алдар соло, алдар соло, алдар соло!» гэһэн үгэнүүд дуулдана. Митингдэ хабаадагшад пролетариадай гимн «Интернационал» дуулаба).

* * *

Митингын дүүрэһэнэй һүүлээр ажалшадай һайндэрэй жагсаал эхилбэ. Энэнь Улаан талмай дээрэ хэдэн часай турша соо үргэлжэлбэ. Парти болон арадай эбдэршэгүй бата нэгэдэлтэй байһые, КПСС-эй XXIV съездын хараалһан, коммунис байгуулалтадахи шэнэ зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхэ гэжэ совет хүнүүдэй эрмэлзэжэ байһые ниислэлэй ажалшад үшөө дахин харуулба.

(ТАСС).

Р-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

СКЭ СОЮЗАЙ ХОЁР ДАХИН ГЕРОИ НҮХЭР В. А. ШАТАЛОВЫЕ ЛЕНИНЭЙ ОРДЕНООР ШАГНАХА ТУХАЙ

0» гэжэ онгосоор замбуулин соогуур ам- ниидэһэнэйнь, тиихэдээ эрэлхэг зориг, а гаргаһанайнь түлөө Советскэ Союзай хоёр дахин Герой нүхэр Владимир Александрович **Шаталовые Ленинэй** орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

а, Кремль. 1971 оной апрелиин 30.

-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

ЕТСКЭ СОЮЗАЙ ХОЁР ДАХИН ГЕРОИ НҮХЭР А. С. ЕЛИСЕЕВЫЕ ЛЕНИНЭЙ ОРДЕНООР ШАГНАХА ТУХАЙ

0» гэжэ онгосоор замбуулин соогуур ам- ниидэһэнэйнь, тиихэдээ эрэлхэг зориг, а гаргаһанайнь түлөө Советскэ Союзай хоёр дахин Герой нүхэр Алексей Станиславович **Елисеевые Ленинэй** орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Кремль. 1971 оной апрелиин 30.

Р-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

эй ЛЕТЧИК-КОСМОНАВТ» ГЭҺЭН НЭРЭ ЗЭРГЭ НҮХЭР Н. Н. РУКАВИШНИКОВТА ОЛГОХО ТУХАЙ

0» гэжэ онгосоор замбуулин соогуур нии- түлөө Советскэ Союзай гражданин нүхэр Николай Николаевич **Рукавишниковта** «СССР-эй лётчик-космонавт» гэһэн нэрэ зэргэ олгохо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

, Кремль. 1971 оной апрелиин 30.

Р-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

ЛЕТЧИК-КОСМОНАВТ НҮХЭР Н. Н. РУКАВИШНИКОВТА СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ ГЕРОЙН НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

0» гэжэ замбуулинай онгосоор амжал- һэнэйнь, тиихэдээ эрэлхэг зориг, баатар- гаһанайнь түлөө летчик-космонавт нүхэр Николай Николаевич **Рукавишниковта Ленинэй** орден **«Алтан одон»** гэһэн медаль барюулгатайгаар Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэ олгохо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

, Кремль. 1971 оной апрелиин 30.

ЗАМБУУЛИНИИЕ ШЭНЖЭЛЭГШЭДЭЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Кремлиин Ехэ ордон соо уулзалга болобо

Замбуулин шэнжэлхэ түрүүшын зам гаргагшадые Москвагай Кремль апрелиин 30-да арбан нэгэдэхеэ угтаба. «Союз-10» гэжэ замбуулинай онгосын ниидэлгэ хангалсаһан эрдэмтэд, конструкторнууд, инженернүүд, технигүүд болон хүдэлмэришэдэй хүндэлэлдэ, космонавтнар В. А. Шаталов, А. С. Елисеев, Н. Н. Рукавишников гэгшэдэй хүндэлэлдэ уулзалга КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Правительствын үмэнэһөө эмхидхэгдээ.

«Союз-10» гэжэ онгосын ниидэлгэнь замбуулиниие шэнжэлхэ «Салют» станцитай хамта научно-техническэ туршалганууд ба шэнжэлгэнүүдые хэхэ ябадалда эхи табяа. Нүхэр Л. И. Брежнев энэ хүдэлмэриин удха шанарые тэмдэглэхэ зууртаа, Болгариин Коммунис партиин X съезд дээрэ иигэжэ онсолон тэмдэглээ һэн: апрелиин 19-дэ хэгдэжэ эхилһэн туршалга замбуулиниие шэнжэлгын, ашаглалгын талаар ехэ шэнэ алхам байхаһаа гадна, мүн бүхы хүн түрэлтэндэ шухала энэ хэрэгтэхи урагшаа дабшаһан тон шухала шата болоно.

Совет космонавтикын шэнэ түйлалтаһаа уламжалһан баяр ёһололой оршон байдал Георгиевско зал соо бадараа. Эндэ ерэһэн хүн бүхэн угаа ехэ омогорхолой мэдэрэлээр нэбтэрэнхэй байба. Юундэб гэхэдэ, замбуулинда хэгдэһэн энэ туршалга КПСС-эй түүхэтэ XXIV съездын, социалис экономико, эрдэм болон соёл хүсэн түгэсөөр хүгжөөхэ шэнэ табан жэлэй асари ехэ түсэб баталһан, совет хүнүүдэй баян дэлгэр байдалые саашаданьехээр хүгжөөхэ үргэн ехэ программа тодорхойлһон съездын дүүрэһэнэй һүүлээр удангүй хэгдээ бшуу. Экипажай гэшүүдэй хоёрынь партиин съездын делегадууд байгаа. «Союз-10» онгосын ниидэлгые бэлдэлсэһэн, бэелүүлэлсэһэн манай алдарта космонавтнууд, эрдэмтэд, конструкторнууд, инженернүүд, хүдэлмэришэд научно-техническэ ухаан бодолой хүгжэлтэ дэбжэлтэдэ туһа хүргэжэ байһандаа омогорхохо эрхэтэй. Иимэ хүгжэлтын үргэн ехэ зам партиин съездын шиидхэбэринүүдээр нээгдэнхэй.

...Үдэрэй дүрбэн саг. Эндэ сугларагшад нүхэд **Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, В. В. Гришин, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, Ю. В. Андропов, П. Н. Демичев, Д. Ф. Устинов, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев, В. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев** гэгшэдые нэрьемэ альга ташалгаар угтаба.

«Алдаршыш» гэһэн Глинкын баяр ёһололой ирагуу аялга зэдэлээ. Зал худар В. А. Шаталов, А. С. Елисеев, Н. Н. Рукавишников гэгшэд орожо ерэбэ. Хоорой ба оркестрэй хүсэтэ абяанууд нэрьемэ альга ташалгатай ниилэн хүнхинэнэ:

Космонавтнууд Георгиевско зал соогуур жэгдэ тодо алхамаар дабшан ерэбэ. Уулзалгада хабаадагшад зай гарган зогсожо, замбуулинай баатарнуудые ехэ баяртайгаар амаршалаа.

Замбуулинай онгосын экипаж Коммунис партиин ба Советскэ правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй дэргэдэ ерэбэд. Абяа шэмээгүй аажам оршон байдалда айладхалай үгэ бүхэн эли тодоор дуулдана. Эхэ ороной даалгабари дүүргэгдээ, космонавтнууд шэнэ даалгабаринуудые дүүргэхээр бэлэн байна гэжэ онгосын командир В. А. Шаталов элидхэбэ. Нүхэд Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорный, А. Н. Косыгин «Союз-10» онгосын командирые, тэрэнэй нүхэдые хани халуунаар тэбэреэд, шэнэ илалтануудые түйлахыень хүсэнэ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүдтэ кандидадууд, КПСС-эй ЦК-гай секретарьнууд замбуулинай «Союз-10» гэжэ онгосын экипажай гэшүүдтэй халуунаар амаршалалсаба. Зал дотор нэрьемэ альга ташалган дахин, дахин болоно.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный амаршалгын үгэ хэлэбэ.

НҮХЭР ПОДГОРНЫН ХЭЛЭҺЭН ҮГЭ

Хүндэтэ нүхэдүүд, ханинар!

Манай алдарта космонавтнуудые, «Союз-10» онгосын экипажые — онгосын командир, СССР-эй мэдээжэ летчик-космонавт, Советскэ Союзай хоёр дахин Герой Владимир Александрович Шаталовые, дүршэлтэй борт-инженер, Советскэ Союзай хоёр дахин Герой, СССР-эй летчик-космонавт Алексей Станиславович Елисеевые, замбуулин худар түрүүшынхеэ ниидэһэн инженер-туршалгаша Николай Николаевич Рукавишниковые үнэн зүрхэнһөө амаршалхын тула эндэ дахинаа сугларбабди.

Шэн зоригто космонавтнууд замбуулиниие шэнжэлхэ «Салют» гэжэ станциин табигдаһанай һүүлээр дүрбэн сүүдхын үнгэрөөд байхада, «Союз-10» гэжэ онгосодо һуужа ниидээ һааб даа. Нүхэд Шаталов, Елисеев, Рукавишников энэ ниидэлгынгээ үедэ шэнэ түхеэрэлгэнүүдые шалгаха научна олон шэнжэлгэнүүдые хэһэн байна. Иимэ шухала ниидэлгэ хэжэ дүргэһэнтэйнь дашарамдуулан, алдарта космонавтнуудые үнэн зүрхэнһөө амаршалан, баяр хүргэхыемни зүбшөөгыт, нүхэдүүд. **(Нэрьемэ альга ташалга).**

Арадай ажахын бүхы һалбаринуудта шэнэ дэбжэлтэ хангаха ажалшадай байдалые саашаданьбүри һайжаруулха гэжэ хараалһан КПСС-эй XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые манай бүхы арад түмэнэй бодото дээрэнь бэелүүлжэ эхилһэн үдэрнүүдтэ энэ ниидэлгын хэгдэһэниинь ехэ удхатай. Эрдэм, техникэ хүгжөөлгын асуудалнуудта партиин зүгһөө саг үргэлжын анхаралай хандуулагдадаг байһанай ашаар, мүнөөнэй дэлхэй дээрэ бүри шухала үүргэ дүүргэхэ научно-техническэ хүгжэлтын түрүү зэргэдэ гараха арга манай орондо хангагдаа.

Манай ороной алдарта эрхэтэн Юрий Алексеевич Гагаринай замбуулин худар хүн түрэлтэнэй түүхэдэ түрүүшынхеэ ниидэһэн ушар арбан жэлэй урда бүхы дэлхэйе гайхуулан доһолгоо бэлэй. Тэрэ гэһэнһээ хойшо үнгэрһэн он жэлнүүдэй туршада баатар габьяата арадайнгаа эрхим шэнжэ шанарые элирхэйлэн харуулһан, Совет Эхэ ороной суута хүбүүд — совет космонавтнууд иимэ баатаршалгын эстафетые Гагаринһаа удаа дараалан халажа абаа. Эдэнэр «Восток», «Восход», «Союз» гэжэ онгосонуудаар хэдэ хэдэн гайхамшаг ниидэлгэнүүдые хэһэн байна. «Замбуулинай залуушуулай» түлөөлэгшэд улам олоороо ветерануудтай хамта хүдэлмэрилдэг болоно байнхай. Мүнөөнэй ниидэлгэнь «замбуулинай «хэдэн үеынхидэй» иимэ үрэ түгэс хани нүхэсэлэй эрхим жэшээ болоно. Жэшээлэн хэлэбэл, өөһэдынгөө «уг удамые» бүридүүлэгшэ олон тоото автомат аппарадууд 1957 ондо Советскэ Союзһаа дэгдээгдээд, «Дэлхэйе тойрон ниидэгшэ түрүүшын хэмэл одонһоо эхилэн, жолоодогдон ниидэдэг онгосонууд космонавтнуудтай ээм ээмээ ниилүүлэн хүдэлмэрилжэ байна.

Эдэ бүгэдэмнай тусгаар амжалтанууд бэшэ, харин эрдэм болон техникын аша туһада, хүн түрэлтэнэй аша туһада замбуулиниие шэнжэлэн ашаглаха манай үргэн ехэ программын шатанууд болоно. Партиин XXIV съездын баталан абаһан юһэдэхи табан жэлэй түсэб тухай Директивэнүүд дотор совет арадай бэелүүлхэ хэдэ хэдэн агууехэ илалтануудай тоодо замбуулинай дайдые саашадаа шэнжэлэн ашаглаха ябадал хараалагданхай.

«Союз-10» онгосын экипажай ниидэлгэнь «Салют» гэжэ замбуулинай научна станцитай хамтадаа хэхэ хүдэлмэриин эхи заха табиһан байна. Мүнөө хэгдэжэ байгаа шэнжэлгэ-туршалганууд замбуулиниие мэдэлдээ абаха гэһэн юрэнхы программын нэгэ шатань, замбуулинда удаан болзорой станцинуудые бии болгохо шэнэ алхам болоно. Тиимэ станцинууд замбуулин дайдые эрдэм ухаанай ёһоор гүнзэгыгөөр шэнжэлхэ шэнэ арга боломжо бии болгоно, арадай ажахын шухала хэдэн зорилгонуудые шиидхэхэдэ туһална.

Хүндэтэ нүхэдүүд! «Союз-10» гэжэ замбуулинай онгосын алдарта экипаж Эхэ оронойнгоо үндэр дээдэ шан хайрада хүртэбэ гэжэ сэдьхэлээ дүүрэн ханангяар мэдээсэхэ байнаб. «Союз-10» гэжэ замбуулинай онгосоор амжалтатай һайнаар ниидэһэнэй түлөө, мүн тиихэдээ эрэлхэг зориг, баатаршалга харуулһанай түлөө Советскэ Союзай хоёр дахин Геройнууд, СССР-эй летчик-космонавтнууд — нүхэр Владимир Александрович Шаталов, Советскэ Союзай хоёр дахин Герой нүхэр Алексей Станиславович Елисеев Ленинэй орденоор 1971 оной апрелиин 30-да СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуудаар шагнагдаба. **(Нэрьемэ удаан альга ташалга).**

Нүхэр В. А. Шаталовта авиациин ганерал-майор гэһэн нэрэ зэргэ СССР-эй Министрнүүдэй Совет олгобо гэжэ баяртайгаар мэдээсэнэб. **(Альга ташалга).**

Союз-10» гэжэ замбуулинай онгосоор амжалтатайгаар ниидэһэнэйнь, тиихэдээ эрэлхэг зориг, баатаршалга гаргаһанайнь түлөө Ленинэй орден ба «Алтан одон» гэжэ медаль барюулгатайгаар Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэ СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1971 оной апрелиин 30-най Указаар нүхэр Николай Николаевич Рукавишниковта олгогдобо, **(альга ташалга),** мүн СССР-эй летчик-космонавт гэһэн нэрэ зэргэ олгогдобо. **(Альга ташалга.)**

Үндэр шан хайра: «Ленинэй орден» — Советскэ Союзай хоёр дахин Герой В. А. Шаталовта, Ленинэй орден — Советскэ Союзай хоёр дахин Герой, борт-инженер А. С. Елисеевтэ, Ленинэй орден, Советскэ Союзай Геройн «Алтан одон», «СССР-эй летчик-космонавт» гэһэн үбсүүнэй тэмдэг туршалга хэдэг инженер Н. Н. Рукавишниковта нүхэр Н. В. Подгорный нэрьемэ альга ташалга доро космонавтнуудта барюулба.

Нүхэдүүд! Ниидэлгээ дүүргэжэ, Эхэ оронойнгоо үндэр шан хайрада хүртэһэнтэйнь дашарамдуулан, манай герой-космонавтнуудые партиин Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй даалгабаряар, тэдэнэй нэрэһээ баһа дахин халуунаар амаршалнаб. **(Альга ташалга),** Ажалдаа шэнэ амжалта түйлахыень, элүүр энхэ, зол жаргалтай ябахыень хүсэел. **(Альга ташалга).**

Оюун бэлигтэ манай эрдэмтэд ба конструкторнууд, мэргэжэл ехэтэй инженернүүд, технигүүд ба хүдэлмэришэд—замбуулинай техникэ ухаалан бүтээгшэ томо томо коллективүүд замбуулин дайдые шэнжэлэн ашаглаха оронойнгоо түсэб бэелүүлгэдэ ехэ үүргэ дүүргэдэг. Тэдэнэр хурса оюун ухаан бэлигээрээ, шэн зоригто ажалаараа онһото эрхим һайн онгосонуудые бүтээн, совет космонавтнуудай амжалтата ажалые үргэн дардам харгы руу гаргадаг.

«Союз-10» гэжэ жолоодогдодог онгосо, «Салют» гэжэ научна станци ухаалан бүтээжэ, замбуулин худар табижа, ниидхүүлгэдэнь хабаадалсаһан хүнүүдтэ бултандань, замбуулинай техникэ зохёоһон хүнүүдтэ бултандань үнэн зүрхэнэйнгөө баяр хүргэнэбди. Манай арадые, манай орониие алдаршуулха шэнэ илалтануудай замбуулинда хойшодоошье түйлагдаха байһандань этигэнэбди! **(Нэрьемэ альга ташалга).**

—«Союз-10» гэжэ замбуулинай онгосын нүхэд Шаталов, Елисеев ба Рукавишников гэгшэдһээ бүридэһэн алдарта экипажай түлөө, Совет Эхэ оронойнмнай гайхамшаг хүбүүд — бүхы совет космонавтнуудай түлөө!

— Замбуулин дайдые шэнжэлэн шудалха шэнэ арга боломжо бии болгодог манай эрдэмтэдэй, конструкторнуудай, инженернүүдэй технигүүдэй ба хүдэлмэришэдэй түлөө!

— Коммунизм байгуулагша манай агууехэ совет арадай түлөө! —хундага үргэхыемни зүбшөөгыт, нүхэдүүд! **(Нэрьемэ удаан альга ташалга).**

Уулзалгада хабаадалсаһан партийна, гүрэнэй ба ниитын ажал ябуулагшад, сэрэгэй начальнигууд, замбуулинай ракетэнүүд ба онгосонуудые, түбинүүд хоорондын станцинууд ба хэмэл одонуудые ухаалан бүтээгшэд, эрдэмтэд, СССР-эй лётчик-космонавтнууд, соёлой ажал ябуулагшад, дипломатическа корпусой гэшүүд, совет ба гадаадын журналистнууд герой-баатарнуудые тойрон амаршална.

Кремльдэхи уулзалга совет космонавтикын айхабтар ехэ һайндэр болобо. Эхэ оронойнгоо һалбаран бадархын түлөө оюун ухаагаа, сэдьхэл зүрхэеэ бүхыдэнь зорюулдаг хүнүүд тушаа тон ехэ анхарал оролдолго партиин гаргадагыень Кремльдэхи уулзалга харуулба.

Зохёон байгуулагша, коммунизм байгуулагша манай арадай тон ехэ арга боломжыень харуулан, дэлхэй дээрэхи түрүүшын социализмын орон урагшаа зоримгой шангаар алхалан ябана.

Б. ЛУКЬЯНОВ,
Л. МАРКЕЛОВА,
ТАСС-ай тусхай корреспондентнүүд.

МАЙН ҺАЙНДЭР—УЛААН-ҮДЭДЭ

Республикымнай ниислэлэй жагсаалда хабаадагшад.

Улаан-Үдын Советүүдэй талмай дээрэһээ репортаж газетымнай 3-дахи хуудаһанда

НЭГЭ hАНАЛТАЙГААР hАЙШААНА, ДЭМЖЭНЭ

Аймагуудай партийна эдэбхитэдэй суглаануудhаа

БАРГАЖАН

Түрэл Коммунис партиингаа XXIV съездын хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоhон аймагай промышленна предприятинуудай, колхоз болон совхозуудай ажалшад зориhондоо хүрөө. Аймагай промышленность шэнэ табан жэлэй түрүүшынь жэлэй нэгэдэхи кварталай даабариhаа гадуур 357 мянган түхэригэй продукци бүтээн гаргаа. Гүрэндэ hү, мяха, үндэгэ тушааха кварталай түсэб нилээд үлүүлэгдэө. Адууhа малай үбэлжэлгые эмхи гуримтайгаар, шадал тэнхээень татангүйгөөр ондо оруулhанай ашаар аймагай колхоз болон совхозууд гүрэндэ hү тушааха хахад жэлэй түсэб майн 15-да дүүргэхээр шиидэнхэй.

Аймагай ажалшадай хэhэн hайн алхам тушаа КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь **В. П. Шабагоровой** «Партиин XXIV съездын дүнгүүд ба аймагай партийна организациин бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» асуудалаар партийна эдэбхитэдэй суглаан дээрэ хэhэн элидхэл дотор онсо тэмдэглэгдээ.

КПСС-эй XXIV съездын абаhан документнүүдтэй танилсажа, тэрэнэй абаhан шиидхэбэринүүдые үнэн зүрхэнhөө hайшаажа байhан аймагай ажалшад юhэдэхи табан жэлые урагшатай hайнаар эхилжэ, түрүүшын магтамаар дүнгүүдые туйлажа байhандаа омогорхоно, саашадаа энэ эршээ улам шангадхаха, түсэб болон социалис уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлхээр бэеэ зэhэнхэй.

Коллективүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй ажалай болон политическэ дэбжэлтын улам үргэдэжэ байhан тушаа Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ **Л. Б. Раднаев**, «Иркутсклесстрой» трестын Баргажандахи управлениин парткомой секретарь **Л. П. Толстихин**, Баргажанай совхозой директор **Н. Д. Шелковников**, XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь **Ц. Д. Гармаев** болон бусад баяр баясхалантайгаар мэдээсээ.

Жэшээнь, XXIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой hаалишад гүрэндэ hү тушааха хахад жэлэй түсэб майн арбанда дүүргэхээр зэhэнхэй. Механизаторнуудынь шэнэ табан жэлэй, түрүүшын хабарай хүдэлмэриие бэлэдхэл hайнтайгаар угтажа, мүнөө газар элдүүрилгын хүдэлмэри түлэг ябуулжа байна. Тэрэшэлэн Баргажанай совхозой малшад hү гүрэндэ худалдаха дүрбэ hарын түсэб болзорhоонь урид дүүргээ, мяха тушаалгын хахад жэлэй түсэб 72 процентдэ хүргөөд байна. Энэ колхозой үхэр шахагшадай бригадые толгойлогшо, КПСС-эй райкомой гэшүүн нүхэр Филипповэй даадаг коллектив харууhалжа байhан 1000 толгой малайнгаа толгой бүриинь шэгнүүрые үбэлэй hарануудта хоног бүхэндэ 800 граммаар нэмээжэ байгаа.

КПСС-эй XXIV съездын документнүүдэй гүнзэгы удха шанарые үргэн ниитэ ажалшадта ойлгуулха талаар аймаг дотор горитой хүдэлмэри эмхидхэгдэнхэй.

Гэхэ зуура суглаанай үзэмжэдэ табигдаhан асуудал зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадагшад предприятинуудай, колхоз, совхозуудай болон эмхи зургаануудай хүдэлмэридэхи дутагдалнууд тушаа тогтоо, тэдэниие ойрын сагта усадхаха хэмжээ абаха эрилтэ табяа.

Тоосоото үедэ КПСС-эй ЦК-гай баримталhан политическэ хараа шугамые, бэелүүлhэн бодото ажал ябуулгые үндэрөөр сэгнэн hайшааhан, аймагай партийна организациин бэелүүлхэ зорилгонуудые тодорхойлhон тогтоол суглаан дээрэ абтаа.

Г. ЛАМУЕВ,
КПСС-эй райкомой таhагые даагша.

ХЯАГТА

— Ленинскэ партиин, бүхы совет арадай, уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй түүхэдэ онсо hуури эзэлhэн, удха шанарайнгаа талаар гайхамшаг КПСС-эй XXIV съездын хүдэлмэриие манай аймагай ажалшад тон ханалгатайгаар, халуун анхаралтайгаар адаглан хаража, hонирхожо байгаа,—гэжэ КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь **Е. Ф. Елизов** аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаан дээрэ партиин XXIV съездын дүнгүүд тухай хэhэн элидхэлээ эхилнэ.

КПСС-эй XXIV съездэ бэлдэжэ байха үедөө аймагай партийна эхин организацинууд өөрынгөө ябуулдаг эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэриие улам hайжаруулха, аша үрыень арьбадхаха, удха түгэлдэр болгохо талаар ехэ юумэ хээ гэжэ элидхэлшэ онсо тэмдэглээ. Энэ хүбилалта илангаяа «Дружба», «Заря» колхозуудай, Алтайн совхозой, Хяагтын ээрэлгэ-нэхэлгын фабрикын партийна эхин организацинуудта элеэр харагдана. Мүнөө ажалшадай дунда ябуулагдадаг ниитэ-политическэ хүдэлмэри үргэн дэлисэтэйгээр эмхидхэгдэжэ, партиин ээлжээтэ съездын документнүүд тайлбарилан ойлгуулагдажа байна.

Аймагай ажалшад съездын урда тээхи социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадаха зуураа, ажалай hайн үрэ дүн туйлаа. Промышленна предприятинууд нэгэдэхи кварталай түсэбhөө үлүүлэн 223 мянган түхэригэй продукци үйлэдбэрилөө. Хүдөө ажахы дээрэшье дабшалта hайн. Мяха абалга нёдондоной энэ үеынхитэй жэшэбэл, 63 процент, hү — 22 процентээр дээшэлээ.

Элидхэлшэ юhэдэхи табан жэлэй түрүүшынь жэлдэ бэелүүлхэ гол зорилгонууд тушаа дэлгэрэнгыгээр тогтоо. Тэдэ зорилгонуудаа эрхимээр дүүргэхын тула партийна эмхидхэлэй, ниитэ-политическэ хүдэлмэри бүри hайжаруулха шухала гэжэ тэмдэглээ.

Ажахын коллективэй дунда ябуулагдажа байhан хүдэлмэриин, тэрэнэй бодото аша үрэ тухай Ехэ-Нугын совхозой парткомой секретарь **Д. Б. Очиров** хэлэбэ. Хүдэлмэриин хүсөөр дуталдадаг байhан туладаа бидэ баруун область, республикануудhаа нүүжэ ерэгшэдые хүндэтэйгөөр хүлеэжэ абадаг байнабди. hүүлэй 3 жэлэй туршада манай совхоздо 62 айл hуурижан түбхинөө. Гэхэ зуура, тэдэнэрэйнгээ ажаhуудалай, культурна эрилтые гүйсэд хангажа шаданагүйбди. Клуб, библиотекэ, столово, hургуули, интернат гэхэ мэтые хэрэгтэй соогоо бариха аргагүйдэнэбди. Мүнгэ зөөри дуталдана. Худалдаа наймаан хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнэ гэжэ тэрэ шүүмжэлхы ажаглалта хэбэ.

Партийна эдэбхитэдэй суглаанда хабаадагшад КПСС-эй XXIV съездын делегат, «Дружба» колхозой тракторно-тараан ажалай бригадир **Ж. Р. Хуригановай** съездын хүдэлмэри тухай хөөрөөе ехэл hонирхон шагнаба. Тиихэ зуура нүхэр Хуриганов өөhэдынгөө байдалдахи дутагдалнууд тушаа анхаралаа хандуулаа.

Суглаанай хүдэлмэридэ КПСС-эй обкомой пропаганда ба агитациин таhагые даагша **М. М. Гаськов** хабаадалсажа, үгэ хэлэhэн байна.

Суглаанай hүүлээр мал ажалай продуктнуудые абалга ба гүрэндэ тушаалгаар байгша оной нэгэдэхи кварталай туршада эрхим амжалта туйлажа, аймагууд хоорондын социалис мүрысөөндэ илаhанай түлөө олгогдоhон КПССhэй обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй, облпрофсоведэй дамжуулгын Улаан туг, нэгэдэхи мүнгэн шантайгаар аймагай хүтэлбэрилэгшэдтэ нүхэр Гаськов барюулба.

Ц. БАБУШЕЕВ,
аймагай газетын редактор.

ХОРИ

«КПСС-эй XXIV съездын дүн ба аймагай партийна организациин бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» асуудал районио партийна эдэбхитэдэй суглаанда хабаадагшад зүбшэн хэлсэбэ. Тус асуудалаар КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь **П. М. Павлов** элидхэл хээ.

Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ Хүрбын совхозой директор **Г. Ш. Дамбаев**, Хориин леспромхозой парткомой секретарь **И. Я. Трунев**, Анаагай совхозой хоёрдохи отделениие эрхилэгшэ **В. Н. Бородин**, «Сельхозтехника» нэгэдэлэй аймагай отделениие эрхилэгшэ **П. И. Краснопеев** болон бусад хабаадалсажа, КПСС-эй ЦК-гай тоосоото үедэ ябуулhан ехэ ажал ябуулгыень коллективүүдэй бүхы ажалшадай гүн сэдьхэлhээ hайшааhан, съездын табиhан зорилгонуудые бэелүүлхын сүлөө эрид шууд зоригжолтой байhан тушаань мэдүүлбэ.

Суглаан дээрэ үгэ хэлэhэн Хориин совхозой хонишон, КПСС-эй XXIII съездын делегат, Социалис Ажалай Герой **Н. Л. Тогмитова** наймадахи табан жэлэй даабариие амжалтатайгаар дүүргэhэн тушаагаа элидхэбэ. Шэнэ гараад байhан юhэдэхи табан жэлые мүн лэ ажалай hайн үрэ дүнтэйгөөр эхилээд байна. Мүнөө 100 эхэ хонин бүриhөө 110 хурьга абанхай, бүрин бүтэнөөр түлжүүлшэ. Өөhэдынгөө хүсөөр даадаг сабшалан дээрээ 2100 центнер наг шэбхэ гарганхай, тэрэнээ түлэг уhалжа байhан үетэй.

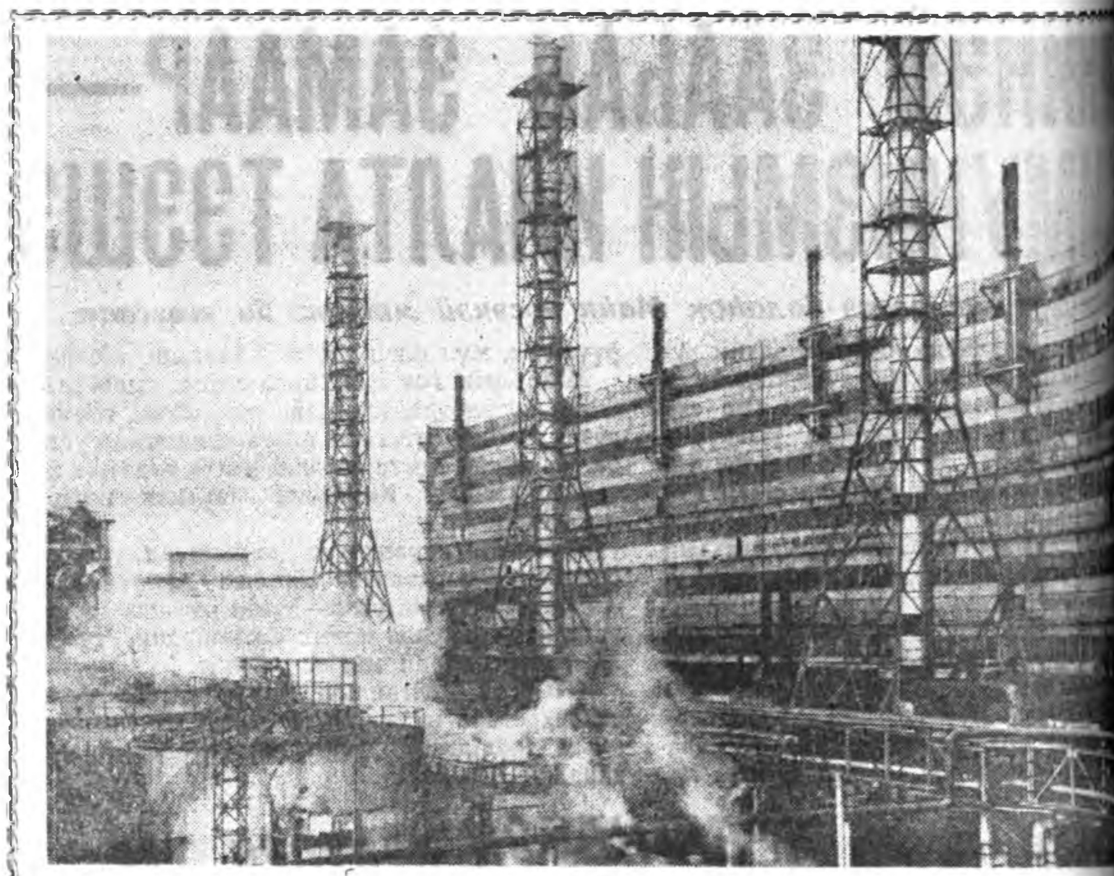
Хонишодой олонхинь мүнөө наhажаал хүнүүд болонхой. Шэнэ халаан хэрэгтэй. Тиимэhээ залуу үетэниие хонин ажал дээрэ гаража хүдэлыт гэhэн уряа соносхоhые тэрэ дурадхаба. Тэдэнэй ажалдаа дүршэхэ таладань аха ёhоной туhаламжа үзүүлэгдэхэ байха гэжэ мэдүүлбэ.

Аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаанай хүдэлмэридэ КПСС-эй обкомой секретарь **А. А. Бадиев** хабаадалсажа, тэдэнэй үмэнэ дэлгэрэнгы үгэ хэлэжэ, партиин XXIV съездын гүн удха шанар тушаа, тэрэнэй абаhан шиидхэбэри хүсэндэнь хүргэхэ талаар хэхэ, бүтээхэ зорилгонууд тушаа тогтоо.

Суглаанда хабаадагшад түрэл партингаа ээлжээтэ съездын табиhан хараа шугамые халуунаар дэмжэбэ. Тэдэ зорилгонуудыень бэелүүлхын түлөө хүсэ шадалаа гамнахагүйбди гэжэ мэдүүлбэ.

Суглаанай hүүлээр табан жэлэй түсэб дүүргэлгэдэ айхабтар ехэ габьяатай байhанай түлөө аймаг соогоо анха түрүүн Социалис Ажалай Геройн солодо хүртэhэн Ленинэй орден, «Балта ба хадуур» гэжэ алтан медаляар шагнагдаhан КПСС-эй обкомой ба райкомой гэшүүн, суута хонишон Н. Л. Тогмитовае аймагай партийна эдэбхитэд хани халуунаар амаршалба, үшөө ехэ амжалта туйлахыень, хододоо зол жаргалтай, энхэ элүүр ябахыень юрөөбэ.

Ф. ХАНДАРХАЕВ,
«Шэнэ Үдэ» газетын редактор.

ЮhЭДЭХИ ТАБАН ЖЭЛДЭ

КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүд соо 1971—1975 онуудта ... предприятинуудые олоор бариха тухай хэлэгдэнэ. Тэдэнэй нэгэниинь Джа... ска завод болоно. Энэ предприятиин барилгын дүүрэхэдэ, орон соомнай фо... үтэгжүүлгэ бүри ехээр гаргагдаха юм.

Тус заводой түрүүшын ээлжээнэй барилга 1968 ондо дүүрэhэн, нёдондо... лай. Сибириин, Казахстанай, Алас-Дурнын болон Дунда Азиин колхоз... зуудта 575 мянган тонно минеральна үтэгжүүлгэ үгтэhэн байгаа. Хар... табан жэлэй эсэстэ бүхы Союзда үйлэдбэрилэгдэдэг фосфадай гурбанай... хуби гаргагдаха байна. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заводой нэгэ цехтэ.

АПН-эй ф...

ГАБШАГАЙГААР АЖАЛЛАНА

«Забайкаллес» комбинат болон профсоюзай обкомой президиум март hарын дүн согсолон гаргаба. Олон мастерска участок, модо бэлэдхэлэй пунктын коллективүүд бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаа.

Баргажанай леспромхозой Лебяжий пунктын модошод даабариhаа гадуур 2500 кубометр модо бэлэдхэжэ, арадай ажахыда үгэhэн байна. Түрүү hуури эзэлhэн энэ коллектив СССР-эй Ой модоной промышленностиин министерствын болон модошодой профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугта, 1-дэхи мүнгэн шанда хүртэбэ.

2-дохи мүнгэн шан Хандагатайн леспромхозой модо бэлэдхэлэй Эхи-Горхоной пунктын модошодто барюулагдаха болоо. Итанцын леспромхозой Иркилигэй пунктын хүдэлмэришэд 3-дахи мүнгэн шанда хүртэбэ.

Мастерска участогуудай дундаhаа Хурамхаанай леспромхозой мастер В. К. Добрынинай хүтэлбэрилдэг участок түрүүлжэ гараа. Түрүү hуури эзэлhэн модошод министерствын болон профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан туг, 1-дэхи мүнгэн шантайгаар абаха болоо. Шулуутайн леспромхозой мастер Петровой, Онёогой леспромхозой Байменовой даадаг участогай модошод 2-дохи мүнгэн шанда хүртөө.

Хандагатайн леспромхозой мастер Клевцовой, Худанай леспромхозой мастер Борисевич гэгшын хүтэлбэрилдэг участогууд 3-дахи мүнгэн шангаар шагнагдаба.

Туйлаhан амжалтаараа зоригжоhон түрүү коллективүүд ажалайнгаа эршэ hуладхаагүй. Тиигэжэ тэдэнэр апрель hарын даабари болзорhоо урид дүүргээд, май hарын түсэбөөр ажаллажа байна.

Н. ТЮРНЕВ.

БАРИЛГЫН ТАЛМАЙ ДЭЭРЭ

Шэнэ табан жэлэй түсэб бэелүүлхын тулада эдэ үдэрнүүдтэ ажалай халуун хаha хаа хаанагүй шангадана. Ахын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой барилгашад харгын муудахаhаа урид үрдижэ, барилгада хэрэглэгдэхэ модо бэлэдхэжэ байна. hаяхан үнгэргэгдэhэн субботнигто тус колхозой хоёрдохи бригадын хид Монголжоной-hүүл гэжэ талмай хөрөөлбо. Тэндэнь шэнэ газар элдүүрилэгдэжэ, зелёнко, таригдаха юм.

Гадна колхозой hууринние Шас-Нуур гэжэ газарhаа Тообогорой тала гэжэ нютагта нүүлгэжэ, тэрэ hууринние Ленинскэ тосхон гэhэн нэрэтэй болгохо гэhэн шиидхэбэри колхозой правлени, партийна организаци абаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Барилгын модо шэнэ тосхоной hууринда зөөлгэ.

Д. ДУГАРОВ, фотоны авторай.

ЮРЫН ХҮДЭЛМЭРИШЭНhӨӨ — МЕХАНИК ХҮРЭТЭРӨӨ

Николай Федотович Благушиниие Улаан-Үдын нефтебазын хүдэлмэришэд hайн мэдэдэг. Хорёод шахуу жэл соо тус нефтебазада ажаллажа, яhала дүй дүршэлтэй болоо. Юрын слесарьhаа механик хүрэтэрөө ургаа. Тиимэhээл ажал хүдэлмэреэ зүбөөр эмхидхэжэ, шэнэ оньhон түхеэрэлгэнүүдые зохёожо, ажалайнгаа бүтээсые улам дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэ анхарал табидаг. Үнгэрhэн табан жэл соо урлан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын олон дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, 10 мянган түхэригэй арьбалалта хэhэн юм. Энэ бүхы ажалайнь туйлалтанууд үндэрөөр сэгнэгдэжэ, «РСФСР-эй социалис мүрысөөндэ эрхимлэгшэ» гэhэн значогоор шагнагдаа бэлэй.

Урдань уhа халаадаг ехэ амhарта заhабарилхань бэрхэтэй hэн. Оёртонь бүхөөр наалдаhан хагые хобхолон унагаахань бүришье түбэгтэй бэлэй. Тэрэниие сэбэрлэхын тула 150-яад хүдэлмэриин үдэр гаргашалагдадаг байгаа. «Энэ хүдэлмэри яагаад хүнгэдхэхэ гээшэб» гэhэн бодол Николай Федотовичто амар заяа үзүүлбэгүй. Тэрэ ажалайшье үедэ, сүлөөтэй сагтаашье энээн тухай бодомжолдог hэн. Нилээд олон туршалгануудые хээдшье үзөө. Амhартала газаа талаhаань халаажа ерээд, алхаар тоншоод үзэбэ. Котёлой хаг бэлэхэнээр хобхороод унажа байба. Мүнөө нефтебазын слесарьнууд котёлнуудые сэбэрлэхэдээ энэ аргыень хэрэглэдэг болонхой. Тиигэжэ энэ хүдэлмэриhөө хэдэн хүн сүлөөлэгдэжэ, жэлдээ 1000 түхэриг арьбалха арга олдоо.

М. СУТУРИН.

САБШАЛАН—МАНАИ БАЯЛИГ

ГОЛ БАЯЛИГАА АРЬБАДХА...

«Газарай хүрьhэнэй үрэжэл дээшэлүүлhэнэй, үйлэдбэриин үтэгжүүлгэ болон наг шэбхэ ашагтай hайнаар хэрэглэhэнэй, газарай хүрьhэнэй муудалгатай тэмсэхэ хэмжээ бэелүүлhэнэй үндэhөөр таряалангай, сабшалангай ургаса хаа хаанагүй дээшэлүүлхэ»...

(КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдhээ).

Ажахы бүхэн адууhа малайнгаа тоо толгой олошоруулжа, үүлтэрыень hайжаруулхаhаа гадна, газараа үтэгжүүлжэ, үбhэ ногооной тогтууритай баян ургаса ургуулха, тингэжэл адууhа малдаа хүсэд хүрэхөөр үбhэ тэжээл хуряажа абаhанайнгаа ашаар лэ ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлжэ шадаха аргатай юм. Хэнэйшье мэдэхээр ойрын жэлнүүдтэ хүдөө ажахыгаа хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ хэрэгтэ сабшалангай үрэжэл hайжаруулга гээшэ мүнөөдэрэй шухала асуудалнуудай нэгэн болонхой.

Манай республикын эрхэ байлалда үбhэ хуряажа абалга имагтал сабшалангай хүрьhые hайжаруулhанhаа дулдыдаха ёhотой гэжэ сэхэ хэлэлтэй. Юуб гэхэдэ түрүү малшадай, луговодуудай, хүдөө ажахын эрдэмтэдэй олон жэлэйнь дүй дүршэл, тэдэнэй хэрэглэдэг түрүү арганууд бодотоор гэршэлжэ үгэнэ бшуу. Тиихэдэ наг шэбхэ ехээр гаргажа, минеральна үтэгжүүлгэ оруулхада сабшалан, бэлшээриин ногооной ургасын али зэргэ дээшэлдэг байhаниинь шэнжэлэгдэжэ тодоруулагдаhан байна.

Мүнөө үедэ колхоз, совхозуудтамнай дүй дүршэлтэй луговодууд яhала олошоронхой. Машина, техникээршье хүсэд хангагданхай. Тиимэhээ тусхай технологическа заабариин ёhоор жэл бүри сабшалан hайжаруулгаар яhала ехэ хүдэлмэри ябуулха арга байна. Үнгэрhэн гурбан жэлэй туршада республикымнай колхоз, совхозуудта 33554 гектар сабшаланда үтэг шэбхэ оруулагдаhан гэхэ гү, али жэл бүри 10—12 мянган гектар сабшалан hайжаруулагдадаг болоо.

hүүлэй үедэ зарим ажахынууд, луговодууд лугомелиоративна отрядууд болон звенонуудые эмхидхэжэ, үбhэ ногооной тогтууритай баян ургаса ургуулдаг болонхой. Жэшээлбэл, нёдондо Улаан-Үдын аймагай «Советская Россия» колхозой луговодууд даалгагдаhан сабшалангhаа гектарай дунда зэргээр 28 центнер үбhэ хуряажа абаhан юм. Тиихэдэ Бэшүүрэй аймагай «Рассвет» колхозой луговодууд бүхы 958 гектар сабшалангай гектар бүриhөө 25 центнер үбhэ hурилөө. Тэрэшэлэн Худэриин совхозой луговод Базар Чагдуров, Худанай совхозой луговод Цырендоржо Жамбалов гэгшэд үтэг хэгдэhэн сабшалангhаа гектарай дунда зэргээр 41,6—46,2 центнер үбhэ хуряажа абаа hэн.

Республикымнай олохон ажахынуудта сабшалан, бэлшээри hайжаруулха хүдэлмэри түхэреэн жэлэй туршада хэгдэжэ, хабар, намар, үбэлдөө наг шэбхэ зөөгдэжэ, тошон халяагдадаг. Гадна намарай үедэ сабшалан уhалагдана.

Мүнөө колхоз, совхозуудта нуга сабшалан, бэлшээри дээрэ хэгдэхэ хабарай хүдэлмэриин халуун хаhа эхилбэ. Хэрбээ энэ хэмжээ ябуулгануудаа түргэн саг соо hайн шанартайгаар үнгэргэбэл, үбhэ ногооной баян ургаса ургуулжа, ниитынгээ адууhа малда гүйсэд хүрэхөөр тэжээл бэлэдхэхэ байнабди.

Теэд хабартаа нэн түрүүлэн ямар хүдэлмэри хэгдэхэ болоноб гэбэл, **нэгэдэхеэр,** даалгагдаhан сабшалангаа шулуу шохойhоо сэбэрлэхэ шухала. Энээнтэй хамта hубаг ханаабуудаа, хаалта боолтонуудаа шэнэдхэн заhабарилха, хүүргэ, гарасануудые бариха хэрэгтэй.

Мүнөө ажахынуудта бүхыдөө 42500 гектар hөөг бургааhанда, намаг налхида абтаhан сабшалан бии. Тиин энэ ехэ газарые сэбэрлэжэ, үндэhөөрнь hайжаруулбал, сабшалангаймнай талмай нилээд үргэдхэхэ байна.

Хүжэ ургаhан hаглагар hөөг бургааhа столходоо газарай хүрьhэнэй үшөө гэдээгүй байхада бульдозероор гү, али бургааhа отолдог тусхай түхеэрэлгэтэй трактораар бүтээхэдэ hайн. Гадна ехэ газарта нэлэнхы ургаhан hөөгүүдые үгы хэхэдэ бутиловэ эфир, үгышье hаань «2,4-Д» гэжэ аминна дабhа хэрэглэгдэнэ. Тиихэдээ гектар бүридэ 2,5-haa—4 килограмм хүрэтэр хоро гаргашалха. Харин энээниие самолёдоор гү, али тусхай түхеэрэлгэтэй трактораар сасахада hайн.

Дошо болдог, дэгнүүл үбhэ хуряахада нилээд hаад ушаруулдаг. Тиимэhээ дэгнүүлнүүдые борнойлжо усадхахада зохид. Тэрээндэ даагдахагүй хатуу дэгнүүлые хүндэ рельсээр хюhажа отолхо ёhотой. Хэрбээ 25 сантиметрhээ үндэр дэгнүүлнүүдые түрүүн галдаад, отолжо хаяхада болоно. Дэгнүүлhээ сэбэрлэгдэhэн газараа уhа эюулэгдэдэг хүндэ катогоор жэгдэлэн дараха шухала. hүүлээрнь энэ газарта хүсы үбhэн, донник, хяаг, үнэгэнэй hүүл гэхэ мэтын сабшалангай ногооной үрэhэ тарихада hайн. Эдэ бүхы хүдэлмэри гол түлэб апрель hарын hүүл, майн эхин болотор дүүргэгдэхэ зэргэтэй.

Энэ үбэлдөө саhан багаар ороо. Тиимэhээнь сабшалан, бэлшээриеэ hайса уhалхын тула мүнөөнhөө анхаралаа хандуулха, hайрамай уhа хэрэглэхэ шухала. Гадна гол, горхоной эрье шадар оршодог сабшалангые бүлүүр станцяар уhалха хаhа ерэнхэй. Ган гасуурта дайралдадаг республикымнай ажахынуудта нуга сабшалангые гурба дахин уhалха гээшэ шухала.

Хабар эхилэн уhалхадаа нэн түрүүлэн холын сабшалан уhалха шухала. Түрүүшээр гол горходой уhан hабаhаа халима ехэ байдаг юм. Тэрэнhээ гадна сабшалангаа нэгэ жэгдээр, уhалууриинь үдэр хоногые алдуулангүй ундалуулхада, ногсониинь hайнаар ургадаг. Түрүүшын уhалууриие апрелиин hүүлээр, майн эхеэр, газарай хүрьhэнэй 10—15 сантиметр гэдэхэдэ үнгэргэбэл зохисотой. Тиихэдээ гектар газарта дунда зэргээр 500—700 кубометр уhанай хүртэхөөр ундалуулха. Тиигээд 15—25 үдэрэй үнгэрхэдэ хоёрдохи уhалалгаяа эхилхэдэ таатай. Энэ үедэ сабшалангай ногоон hая үндэhэлжэ, бултайжа захалдаг. Тиимэhээ шииг нойтоор хүсэд хангахын тула гектарай 800—900 кубометр уhанай хүртэхөөр уhалха хэрэгтэй. Гурбадахи уhалалгые июнь hарын хахадаар үнгэргэхэ.

Республикымнай ажахынуудай зарим дүршэлтэй луговодууд сабшалангаа үтэгжүүлжэ, ногоонойнь ургаса эрид дээшэлүүлдэг болонхой. Теэд энээниие ажахы бүхэндэ нэбтэрүүлбэл hайн ха гэжэ hанагдана. Сабшалангай газарта үтэг хэжэ, ногооной баян ургаса ургуулдаг лугомелиоративна отряд, звенонууд, луговодууд намар үбэлэй сагта отара, гүүртэнүүдэй газаагуур обоологдоhон наг шэбхэ зөөжэ, хабартаа hайрамай тогтожо байха үеэр тэрэ шэбхэеэ балуур модоор тараажа, хүрьhэндэнь шэнгээдэг заншалтай. Тиихэдээ гектар газарта 30—40 тонно үхэрэй, 20—30 тонно хониной шэбхэ тараадаг юм. Хэрбээ сабшалангайнгаа үтэг шэбхэгүй болоhон байгаа hаань, наг шэбхыень 30—40 процентээр нэмээхэдэ болоно.

Сабшалангаа үтэгжүүлхэдээ уhалагдадаг газарыень шэлэжэ абаха хэрэгтэй. Юуб гэхэдэ, гаргагдажа тараагдаhан тонно шэбхэ бүхэн ногооной ургаса дээшэлүүлгэдэ горитойхон нүлөө үзүүлдэг байна бшуу. Уhалагдадаг газарые үтэгжүүлхэдэ, ногоонойнь ургаса түрүүшынгээ жэлдэ 2—3 дахин дээшэлдэг байhаниинь дүй дүршэлөөр гэршэлэгдэнэ. Хоёрдохи, гурбадахи жэлдээ ногоонойнь ургаса бүри үндэрөөр ургажа, гектарай 50—70 центнер үбhэн хуряагдадаг байха юм.

Үтэг хэхэ хоёрдохи аргань — наг шэбхэеэ хүрьhэнтэйнь жэгдэрүүлхэ бэшэ, харин 13—15 сантиметр гүнзэгыдэ (БДТ «2,5-А») түхэлэй дисктэй хүндэ борнойгоор оруулагдадаг байна. Нэгэдэхеэр,
энэ арга хэрэглэхэдэ наг ...
хүрьhэндэ хэрэгтэй бодо...
hалхинда үгы болодоггүй ...
на имнэ аргаар үтэг ...
шалангай ногооной ург...
hайжардаг, муу шанартай ...
ниинь түригдэдэг байна.

Үнгэрэгшэ 1965—1968 ...
Буряадай хүдөө ажахын т...
станцида хужарлиг газа...
аргаар үтэг хэхэ хүд...
лагдажа, яhала hайн ...
даа. Түрүүшын жэлдэ үб...
нойнь ургаса 18 центне...
58 центнер хүрэтэр нэм...
Мүн тиихэдэ үнгэрэгшэ жэ...
гын ОПХ-гай гурбадахи от...
сабшаланда хэгдэhэн ...
hонирхомоор дүнгүүдые ...
Нэгэ удаа уhалагдаhан, ...
дээгүй сабшалангhаа гектар...
центнер үбhэнэй абтаха...
рай 30 центнер наг шэбх...
балуураар бутаргажа тар...
газарhаа га бүриин 24,7 ...
үбhэн хуряагдаа

Мүн тиихэдэ наг шэбх...
жээе гектарай 20 тонно ...
хороогоод, орондонь гек...
килограмм аммиагай сел...
килограмм суперфосфат ...
үбhэ ногоонойнь ургаса ...
10,4—14,7 центнерээр ...
байна.

hүүлэй жэлнүүдтэ рес...
мнай колхоз, совхозууд ...
үтэгжүүлгэ урдынхиhаа ...
даг болонхой. Минераль...
жүүлгэ хэхэдээ, ямар үтэ...
хаана оруулхаяа түрүүлэн ...
мэдэхэ шухала. Жэшээнь ...
ногоотой газарта азотно, ...
бово ногоотойдонь фосф...
лийна үтэгжүүлгэ оруулх...
рамжатай.

Залаата ногоогоор бүрхэ...
сабшаланда гектарай ...
центнер аммиагай селитр...
4,0 центнер суперфосфат, ...
центнер калийна дабhа ...
ёhотой. Тиихэдэ бобово ...
газарай гектар бүридэ ...
центнер аммиагай селитр...
4,0 центнер суперфосфат, ...
центнер калийна дабhа ...
hайн гэжэ элирхэйлэгдэ...

Хэрбээ ажахыда гүйсэд ...
минеральна үтэгжүүлгын ...
бал, хэмжээень хаhаh...
гүй. Юуб гэхэдэ, дээрэ ...
ша заабариин ёhоор ...
сабшалангай үрэжэл ...
жардаг. Минеральна ...
хабар саhанай хайлаха...
ногооной hаял үндэh...
хада оруулхада таарам...

Тэрэшэлэн гектар бүри...
80 килограмм амми...
оруулхада ашаг үрэтэй бай...
мэдээжэ болонхой. Энээни...
таа газарай хүрьhэнэй 8—...
тиметр гүнзэгыгөөр гэдэд...
«КРН-4,2» түхэлэй культи...
аммиагай уhа оруулха ту...
хеэрэлгэ тодхоод шэн...
лоно. Шиигтэй хүрьhэндэ а...
уhа оруулхада үбhэ ног...
ургаса хоёр дахин дээш...

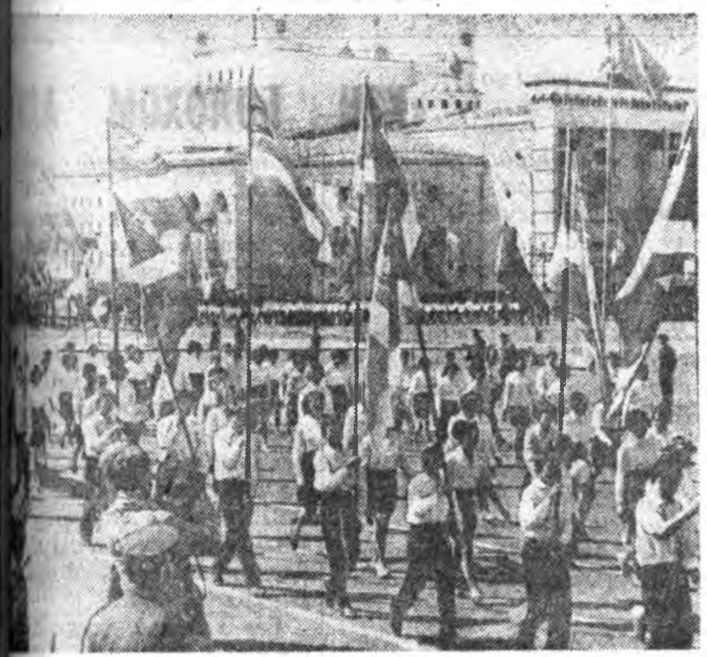
Сабшалангай газарта үтэ...
наг шэбхэ гаргаха, ми...
үтэгжүүлгэ оруулха х...
майн 5—10-haa хойшо ...
гүй дүүргэхэ хэрэгтэй.

Нуга сабшалан hайжар...
лаар үшөө шухала асу...
гэхэдэ, хабар уhалагдадаг ...
адууhа малые орой боло...
шээжэ болохогүй. Ажах...
хүтэлбэрилэгшэд энээни...
даа абажа, түргэн саг соо...
дань нүүлгэхэ ёhотой.

Мүнөө нуга сабшалан ...
руулха талаар партиин Бу...
обкомой, Министрнүүдэй С...
тогтоолоор соносхогдоhон ...
гай хоёр hарын ...
байхада ажахынуу...
луговодууд, лугоме...
ративна отряд, звенонууд ...
жэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд эд...
нүүдтэ нуга сабшалан ...
үтэгжүүлхэ хүдэлмэреэ хаа...
гүй эмхитэйгээр үргэ...
болоно.

Н. ХРЕБТ...
Ивалгын ОПХ-гай сабш...
эрхилэлгын ба мелиора...
таhагые даа...
В. АЮР...
агро...

ДУРАСХААЛТА МАЙН ДОРЮУН ЖАГСААЛ

ужам Совет оронаймнай га- дээгүүр нарата Майн һайн- тугууд намилзана. Энэ онсо илгаатай. Советскэ Коммунис партиин XXIV ложо һаяхан дүүрээ. КПСС- эй съездын баталан абаһан нүүд, ороной арадай ажа- 1—1975 онуудта хүгжөөхэ шаа Директивэнүүд манай тэрэ тоодо Буряадай республ- ухы ажалшадые шэнэ ам- зоригжуулна. Съездын хүн- социалис мүрысөөндэ эдэб- эр оролсоһон республикымнай туйлаһан амжалта тухай- эдын Президиумдэ элидхээ

лаан-Үдын Советүүдэй талмай эйхээр шэмэглэгдэнхэй. Ком- парти, Совет түрэниие байгуу- лхэйн пролетариадай вождь р Ильич Ленинэй, КПСС-эй на Комитедэй Политбюрогой портредүүд. «КПСС-эй съездын шиидхэбэринүүдые нь хүргэе!» «Юһэдэхи табан түсэбые болзорһоонь урид !», «Партиин түсэб — ара- эб!» гэһэн уряа, лозунгнууд дашье харагдана.

публикымнай ниислэл хотын д үсэгэлдэр үглөө эртүүр Со- й талмай тээшэ олоороо су- КПСС-эй XXIV съездын шиид- нүүдые бэелүүлхээр бэлэн бай- түрэл партидаа, Эхэ орондоо эхэ байһанаа үшөө дахин мэ- эдэ Майн һайндэрэй жагсаал- ээр яраһан байгаа бшуу.

н тугууд, транспарантнууд, лозунгнууд!

слэл хотын ажалшадай Майн һайндэрэй демонстрацие һур- уудай һурагшад нээбэ. Ухи- уралсал, хэжэ байһан ажал өөрэхэ болоо һаа, айхабтар даа. Манай республикын бү- ргуулинууд жэл бүри 8 мянга һурагшадые дунда һургуули- ожо гаргадаг юм. Юһэдэхи жэлэй эсэс багта республика й 210 дунда һургуули хүдэл- раалагдана.

публикын һургуули- мүнөө дүй дүршэл ехэтэй, дэлмэридөө оролдосотой һай- хандадаг олон багшанар РСФСР-эй һургуулинуудай а багшанар Аюрзанайн, Ном- Тумуров, Санжиева, Гармаева, болон бусад бүгэдын хүндэ- хүртэжэ байдаг юм.

үүдэй колоннонуудые хараха- эдынгөө эрмэлзэл, хүсэл бо- дай хөөрэһэн шэнги һанагдана. автнуудай хубсаһа үмдэһэн үхибүүд жэгдэхэнээр, хүхюу- р талмай дээгүүр алхална. ой хажууда эдир басаган тон- эдир конструкторнууд кораб- лёдүүдые абажа ябана.

һатанай хэдэг, бүтээдэг һайн ажал хүдэлмэри үхибүүдые ин һайхан байдал зохёодог бо- ургахыень зоригжуулна. йн хүдэлмэришэд, эрдэмтэд, автнууд, багшанар, врачнар, ажахын мэргэжэлтэд... Тиимэ- үхибүүд эрдэм номдо оролдосо- йнаар һурахын тула өөһэдын- олые зорюулна. Үхибүүдэй йн һайхан һанал бодолой хү- нь, улам далижахань лабтай.

үүдэй талмай дээрэ Улаан- техническэ мэргэжэл шудалха щинуудай һурагшанарай ко- нууд гаража ерэбэ. Энэ хадаа хүдэлмэришэд, коммунизм һурагшадай халаанииинь болоно. хэһэн, бүтээһэн ажал ехэ. Наймадахи табан жэлэй тур- республикын училищинуудай адай хүсөөр 3 миллион 800 түхэригэй ажал хэгдэһэн юм. Талмай дээгүүр 15-дахи ийн һурагшад гэшхэлэлдэнэ. городой техническэ училищи- дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ һэн юм. Үнгэрһэн табан жэ- ршада энэ училищиие 2 мян- лууу мэргэжэлтэд дүүргэжэ га- н. Тэдэнэй тоодо гурбан зуу- монгол хүбүүд, басагад оролсо- нөөншье энэ училищида һура- аг Нянгам, Туяа, Долгор, -Палэг болон бусад Монгол оро- хүбүүд, басагад совет хани нү- эд хамта хүхюутэй баяртайгаар й дээгүүр алхалалдана. Эдэнэр туй училищияа дүүргэжэ, түрэл та бусаха юм.

лмай дээрэ Улаан-Үдын спорт- уудай колонно харагдаба. Улаан ые дээрэ үргэһэн спортсменүүд абхалантайгаар гэшхэлэлдэнэ. һэн убэл үнгэргэгдэһэн спарта- республикымнай 40 мянган мэн хабаадалсаһан байна. Тии- 4 мянга шахуу хүндэ спортын ууд олгогдоһон, 200 гаран хүн нэгэдэхи разрядай нормо дүүргэһэн байха юм. Тиигэжэ республикадамнай спортын 8 шэнэ рекорд тогтоогдоо. Республикын конькишад энэ жэлдэ РСФСР-эй түрүү һуури эзэлһэн байна. Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй чемпионууд болоһон Воронин, Можаев, Мунгалов, Семенова, Малыхин гэгшэдые энэ колонно соо харанабди.

Һайндэрэй урда тээхэнэ манай республикада боксоор түрүү һуури эзэлхын түлөө ехэ мүрысөөн болоо. Эндэ эрхим бэрхэ спортсменүүд дахинаа шалгарһан. Тэдэнэй тоодо зоной чемпион болоһон Бабудоржиев, Нимаев, Федотов, Железняк, Любчик гэгшэд ороно. Харин хүнгэн шэгнүүртэй Валерий Стрельников СССР-эй чемпион боложо, Советскэ Союзай суглуулагдамал командада орохо эрхэтэй болоһон байна.

Һургуулинуудай һурагшадай һайндэрэй жагсаал түгэсэжэ, Советүүдэй талмай дээрэ Советскэ районой ажалшадай колоннонууд гаража ерэбэ. КПСС-эй XXIV съездын урда тээхи социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ, Советскэ районой ажалшад ниислэлэй ажалшадай жагсаалые түрүүлэн нээхэ хүндэтэ эрхэдэ хүртэһэн байна. Социалис мүрысөөндэ эрхим һайн амжалта туйлаһанайнгаа түлөө Советскэ район КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой, горсоведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн юм.

Республика дотороо түрүү предприяти гэжэ суурхаһан «Электромашина» заводой коллектив һайндэрэй колонные толгойлжо ябана. Энэ коллектив КПСС-эй XXIV съездын хүндэлэлэй мүрысөөндэ эрхимлэжэ, районой соогоо түрүү һуури эзэлһэн, КПСС-эй райкомой болон райгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн байгаа. Мүнөө тэрэ тугаа энэ коллектив дээрэ үргэн талмай дээгүүр алхална. Заводой хүдэлмэришэдэй бүтээн гаргаһан 8 түхэлэй электродвигательнүүдтэ бүхэсоюзна шанарай тэмдэг олгогдоһон байха юм. Мүнөө заводой коллектив КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын, юһэдэхи табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө үсэд шангаар ажаллажа байнхай. Һайндэрэй урда тээхэнэ энэ заводой хүтэлбэрилэгшэдэй нэрэдэ баяр баясхалан хүргэһэн телеграмма Москваһаа ерээ һэн. СССР-эй электротехническэ промышленностиин министерствын предприятинуудай дунда дэлгэрһэн бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ эрхим амжалта туйлажа, заводой коллектив мүнгэн шанда хүртэһэн байха юм.

Судна бүтээлгын заводой, пристаниин болон техническэ участогай эбтэй зетэй хүдэлмэришэн анги талмай дээгүүр гаража ябана. Эдэнэр республикын гол мүрэнүүдээр арадай ажахын шухала ашаа зөөдэг хүдэлмэришэд болоно. Предприятиин түрүү хүдэлмэришэд Алексей Павлович Бартуков, Еким Антонович Киргизов гэгшэдэй нэрэ республика дотор мэдээжэ болонхой. Тэдэнэр «Партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө тэмсэе!» гэһэн уряа лозунг гартаа бариад ябана.

Бүхы орон дотороо мэдээжэ болоһон Улаан-Үдын оньһожоруулагдамал шэлэй заводой хүдэлмэришэд Советүүдэй талмай дээгүүр алхалалдана. Эдэ нүхэдэй гайхамшагта ажалша гараар бүтээгдэһэн шэл Сибириин, Алас-Дурна зүгэй, Сахалинай, Камчаткын ехэ ехэ барилгануудта эльгээгдэжэ байдаг юм. Мүн тиихэдэ эндэ гаргагдаһан продукци хилын саанахи олохон гүрэнүүдтэ эльгээгдэдэг байна. Шэлэй заводойхидой колонно соо предприятиин түрүү хүдэлмэришэд, СССР-эй орден болон медальнуудта хүртэһэн Александр Иосипович Ступаковые, Татьяна Васильевна Воротниковае, Борис Гармаевич Бордоновые, Рашид Ибрагимович Дашкиниие харанабди. Заводой директор Алексей Радионович Болотов КПСС-эй XXIV съездын делегат боложо, хүдэлмэридэнь хабаадалсаһан байгаа.

Буряадай хэлхээ холбооной үйлэдбэриин-техническэ управлениин хүдэлмэрилэгшэд Советүүдэй талмайда гаража ерэбэ. Эдэ нүхэднай арадай ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ өөһэдынгөө ехэхэн хубитые оруулдаг гээшэ. Эдэнэрэй гайхамшагта ажалай ашаар бидэнэр манай ороной ямаршье холын нютаг бүхэнтэй хөөрэлдэхэ аргатай байдагбди.

Хэлхээ холбооной хүдэлмэрилэгшэдтэй зэргэлээд Буряадай авиаторнууд жагсаалда гаража ерэбэ. Республикымнай аймаг, нютаг бүхэн шахуу Улаан-Үдэ хототой агаараар холбоотой болонхой. Талмай дээгүүр гаража ябаһан авиаторнуудай ажалай ашаар хүн зон хүсэһэн газартаа тон түргэнөөр хүрэдэг байха юм. Бэшүүр, Захаамин, Баунт, Аха болон бусад нютагуудта самолёдууд буудаг болоһон байна. Авиаторнуудай коллективэй хүдэлмэришэд энэ жэлэй түрүүшын дүрбэн һарын туршада 150 мянган хүниие иишэ тиишэнь зөөһэн байгаа.

Улаан-Үдын Советүүдэй талмай дээрэһээ репортаж

Буряад ороной байгаалиин баялигые шэнжэлжэ, арадай ажахын, арад зоной аша туһада хэрэглэхын түлөө габшагайгаар ажалладаг республикын геологууд талмай дээрэ гаража ерэбэ. Наймадахи табан жэлэй туршада ажалай ехэ амжалта туйлаһанайнгаа түлөө Буряадай геологическа управлени Ажалай Улаан тугай орденоор шагнагдаһан юм. Тиихэдэ Үдэ-Витимэй экспедициин партиин главна геолог Раиса Сергеевна Тарасова Социалис Ажалай Геройн нэрэ зэргэдэ һаяхан хүртэһэн байна.

Юһэдэхи табан жэлэй Директивэнүүд дотор Сибирьтэ, ороной зүүн районуудта хүсэ ехэтэ энергетическэ бааза байгуулха тухай онсолон тэмдэглэгдэһэн. Партиин энэ хараа түсэб амжалтатайгаар дүүргэхын тула Буряадай геологууд мүнөө ехэ зоригтойгоор ажаллажа байнхай.

Советүүдэй талмай хабарай һайхан сэсэгээр һалбарһан шэнги болобо. Гоё һайхан шэмэглэгдэһэн колонно холоһоо харагдана, һүр жабхаланта хүгжэм зэдэлнэ. Энэ манай республикын искусствын, литературын түлөөлэгшэд һайндэрайнгөө жагсаалда гараба гээшэ. Ленинэй орденто оперо ба баледэй театрай коллектив колонные толгойлно. 1940 ондо болоһон Буряадай литература ба искусствын декадада түрүүшынхеэ харуулагдаһан «Энхэ-Булад Баатар» гэжэ гайхамшагта операые тус театрай коллектив һайндэрэй урда дахин табижа, Улаан-Үдын ажалшадые ехэтэ баясуулаа. Оперо ба баледэй театрай коллективэй һүүлээр хүгжэмэй коллективүүдэй дунда бүхэсоюзна конкурсын лауреат болоһон «Байгал» гэжэ дуу хатарай ансамблиин коллектив гарана. Ленинград хотодо болохо «Сагаан һүнинүүд» гэжэ уласхоорондын фестивальда хабаадалсахыень «Байгал» ансамблиие РСФСР-эй культурын министерство уриһан байна. Ансамблиин аристнар энэ фестивальда хабаадалсахаяа эдэбхитэйгээр бэлдэжэ байнхай. Удаань Улаан-Үдын ород, буряад драмын театрнуудай, мүн хүгжэмэй, хореографическа училищинуудай һурагшад талмай дээгүүр гараба.

Улаан тугууд, транспарантнууд!.. Улаан-Үдын Советүүдэй талмай дээгүүр Железнодорожно районой ажалшад—республикымнай хүдэлмэришэн ангиин эрхим түлөөлэгшэд алхамаа жэгдэдхэн гаража ерэбэ. Жагсаалда ябагшадай колоннонууд дээгүүр шад Улаан тугууд, ракетэ шэнги самолёдуудай, локомотивуудай дүрсэнүүд аржыса харагдана. Эдэнэрэй уран гараар, һүбэлгэн хурса ухаагаар манай орон дотор техническэ дэбжэлтэ туйлагдана бшуу.

Буряад оронаймнай хүдэлмэришэн ангиин түлөөлэгшэдэй Железнодорожно районой ажалшадай һайндэрэйнь алхам бата дорюун, зэргэнүүдынь жэгдэ сэхэ, жагсаалда гарагшадай ажал хэрэгыньшье бата дорюун лэ! Түрэл Коммунис партиингаа XXIV съездэдэ бэлдэхэ үедэ тус районой ажалшад аяар 2 миллион 680 мянган түхэригэй элдэб хэрэгсэл, эд зөөри түсэбһөө гадуур бүтээн гаргаһан байна.

Майн 1-нэй һайндэрэй жагсаал түлэг дундаа. Хайшаашье хара—һайндэрэй ирагуу һайхан дуу хүгжэм, хатар наадан, дундаршагүй баяр зугаа. Түсэбһөө гадуур ехэ хэмжээнэй продукци үгэһэн прибор, самолёт бүтээгшэд, булад хүлэгүүдые жолоодогшод, олон дабхар гэрнүүдые бодхоогшод болон бусад бүришье омогтой, баяртайнууд гэшхэлэлдэнэ. Һайндэрэй жагсаалда гарагшадай дунда 834-дэхи барилга-хабсаралгын управлениин хүдэлмэришэдые харанабди. Тэдэнэй габшагай ажалай ашаар олон тоото барилганууд болзорһоо урид ашаглалгада оруулагдана. Иимэл хүнүүдые ажалай баатарнууд, мүнөө үеын габшагайшуул гэжэ нэрлэхэл ёһоороо нэрлэнэбди. Буряадай барилгын управлениин комплексно бригадын бригадир нүхэр Полторацкий һаяхан Социалис Ажалай Геройн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байха юм.

Улаан-Үдын Советүүдэй талмай дээрэһээ Зүүн Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын отделениин хүдэлмэришэд гаража ерэбэ. Эдэнэр—хүдэлмэришэн ангиин түлөөлэгшэд өөһэдынгөө ажалай амжалта тухай КПСС-эй XXIV съездын Президиумдэ элидхэхэ эрхэдэ республика соогоо эгээл түрүүлэн хүртэһэн байгаа. Түмэр замшадай түлөөлэгшэ Александр Михайлович Баранов КПСС-эй XXIV съездын делегадаар һунгагдаһан байгаа. Энэ нүхэр поезднуудые түргэнөөр жолоодон ябуулдаг эрхим мэргэжэлтэ юм. Съездын боложо байха үедэ СССР-эй зам харилсаанай министр нүхэр Бещев тэрээндэ «Хүндэтэ түмэр замшан» гэһэн значок барюулһан юм.

Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын завод... Энэ заводые һанаандаа оруулхадаа бидэнэр шэб шэнэ түхеэрэлгэнүүдтэй мантан томо цехүүдые абаһаар лэ харахадал гэдэгбди. Наймадахи табан жэлэй туршада республикын предприятинуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ энэ заводой коллектив нэгэнтэ бэшэ илажа гараһан байха. Манай партиин XXIV съездын боложо байһан үедэ энэ заводой хүдэлмэришэд, инженер болон техниигүүд илангаяа ехэ дэбжэлтэтэйгээр ажаллаа һэн. Тиигэжэ Феликс Павлович Бахановай даадаг слесарьнуудай бригада, Геннадий Федорович Шкрадюк, Фанк Каюмович Клюмов гэгшэдэй даадаг токарьнуудай бригаданууд халаанайнгаа даабари 6 час соо дүүргэдэг байгаа. Ямар үнэтэй сэнтэй ехэ хэмжээнэй саг алмагдаа гээшэб! Энэ заводойхид түсэбһөө гадуур хэдэн арбаад мянган түхэригэй продукци гаргаһан алдар суутай!

Локомотив-вагон заһабарилгын заводой хүдэлмэрилэгшэд Монголой Арадай Республикын түмэр-замшадтай таһаршагүй холбоо барисаатай юм. Энэ заводойхид заһабарилагдаһан вагон, запасной часть болон бусад олон хэрэгсэлнүүдые монгол хани нүхэдтөө һара бүри эльгээжэ байдаг болонхой. Манай Улаан-Үдэ хото МНР-эй Дархан хототой аха дүү ёһоной хани барисаатай, анда нүхэсэлтэй хотонууд юм. Дархан хотын газетын редактор нүхэр Жамбалай телефоноор дамжуулһан хөөрөөн энэ үедэ Улаан-Үдын радиогоор дамжуулагдажа, бултанай анхарал татаба.

Манай ЛВРЗ-гэй хүдэлмэрилэгшэд Улаан-Баатарай шудхалгын-механическа заводой, Сүхэ-Баатарай зуруулай фабрикын хүдэлмэрилэгшэдтэй нягта холбоо барисаатай юм. Орденто заводоймнай хүдэлмэришэд, инженер болон техниигүүд монгол ханинартаа али болохо техническэ туһаламжа хүргэжэ байдаг. Пролетарска интернационализмын туг доро аха дүү арадуудай хани барисаан улам һалбаран мандажа, хүгжэн бэхижэжэ байг лэ!

Һайндэрэй жагсаалда гараһан локомотив-вагон заһабарилгын заводой хүдэлмэришэдэй дунда гүрэн түрын дээдэ хайра—орден болон медальнуудта хүртэгшэд олон харагдана. Заводой түрүү хүдэлмэришэн Анисим Оширов Социалис Ажалай Геройн нэрэ зэргэтэй юм. Тиихэдэ энэ заводой эрхим хүдэлмэришэн нүхэр Поздеев СССР-эй Верховно Соведэй депутадаар хоёрдохиёо һунгагдаһан байна.

Советүүдэй талмай дээгүүр Железнодорожно районой ажалшадай түлөөлэгшэдэй колоннонууд гаражал, гаражал байна. КПСС-эй XXIV съездын баталан абаһан шиидхэбэринүүдые хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй ажаллажа байһанаа жагсаалда ябагшад эли тодоор элирхэйлнэ.

Байгша оной июниин 13-да РСФСР-эй, Буряадай АССР-эй Верховно Советүүдэй, мүн нютагай Советүүдэй һунгалта болохонь. Энэ тон ехэ политическэ удха шанартай кампанида бэлэдхэл республикымнай нютаг бүхэндэ үргэн далайсатайгаар ябуулагдана. Улаан-Үдын прибор бүтээлгын заводой, мүн 3-дахи дунда һургуулиин хүдэлмэрилэгшэдэй һунгалтын урда тээхи суглаан һаяхан болоһон байна. Тус коллективүүдэй ажалшад РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар Улаан-Үдын һунгуулиин 795-дахи округһоо КПСС-эй Центральна Комитедэй Генеральна Секретарь Леонид Ильич Брежневые, мүн прибор бүтээлгын заводой түрүү радиомонтажница Светлана Васильевна Клобуковае нэгэн дуугаар дэбжүүлһэн байна. Һунгалтын болохо үдэр Ленинэй заабаринуудта үнэн сэхэ байһанаа, Ленинэй партиие тойроод бата нягтаар жагсанхай байһанаа республикымнай ажалшад үшөө дахин тодорхойлон харуулха байха.

Советүүдэй талмай дээгүүр хабарай үер мэтэ эбхэрмэ олон колоннонууд гаражал, гаражал байна. Далайн долгинууд мэтэ Улаан тугууд, транспарантнууд, лозунгнууд, һайндэрэй ирагуу һайхан дуу хүгжэм, хүхюун энеэдэ зугаа...

Республикымнай ниислэл хотын Октябрьска районой олон мянган ажалшад Советүүдэй талмай дээрэ ерэбэ. Эгээл түрүүлэн Ленинэй орденто мяха-консервын комбинадай хүдэлмэришэд, алба хаагшад Улаан тугуудые намилзуулһаар талмай дээрэ гарана. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай хатуу шанга жэлнүүдтэ эршэмтэй габшагайгаар ажаллаһанай түлөө хэтэ мүнхэдөө хадагалжа байхаар Гүрэнэй Оборонын Комитедэй Улаан тугта энэ коллектив хүртэһэн юм. Мүн Совет засагай 50 жэлэй ойн хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ эрхимлэһэнэйнь тэмдэг— КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон ВЦСПС-эй Дурасхаалта туг хажуудань далбана. Эдэ тугуудаараа комбинадай коллектив омогорхохо ёһоороо омогорхон, хүхюу дорюунаар алхална. Ажал хүдэлмэридөө шалгаржа, Эхэ оронойнгоо дээдын хайрада—орден, медальнуудта хүртэгшэд жагсаалда гарагшадай дунда олон. СССР-эй Верховно Соведэй депутат байһан, һаяхан Социалис Ажалай Геройн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн Владимир Иванович Немочин тэдэнтэй хамта омог дорюунаар алхална.

Тугууд, транспарантнууд! «Юһэдэхи табан жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргэе!» гэһэн уряануудые жагсаалда гарагшад дээрэ үргэн ябана. Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай хүдэлмэришэд шэнэ табан жэлэй түсэб саг болзорһоонь урид дүүргэжэ, ажалай бүтээсэ нилээд ехээр дээшэлүүлхэ зорилго табинхай. «Эдеэ хоолой, мяха, һүнэй болон загаһанай промышленностиин бүтээн гаргадаг продукциие 33—35 процентээр дээшэлүүлхэ, тэдэнэй шанар улам һайжаруулха, сортыень бүри олон янзын болгохо» гэжэ КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүд дотор хэлэгдэнхэй. Энэ зорилгые орденто комбинадай коллектив ехэтэ һайшаажа абаһан байха юм.

Олон мянган хүдэлмэришэдтэй тус комбинадай ажалшадай колонныи һүүлээр, республика соогоо бултанһаа түрүүлэн коммунис ажалай предприятиин хүндэтэ нэрэ солодо хүртэһэн Буряадай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ нарин сэмбын фабрикын хүдэлмэришэд, алба хаагшад Советүүдэй талмай дээрэ гаража ерэбэ. Улаан-Үдын бүд нэхэгшэдэй бүтээн гаргаһан эд бараан манай ороной нютаг бүхэндэ мэдээжэ болонхой, арад зоной анхарал ехэтэ татадаг юм. Фабрикын коллектив багша Ленинэй алдарта ойн хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ эрхим үрэ дүн туйлажа РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй Ленинскэ ойн баярай хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан байгаа. Габьяата ажалаараа шалгаржа, коллектив, республика соогоо мэдээжэ болоһон хүнүүд энэ комбинадта олон юм. Тэдэнэй тоодо КПСС-эй XXIV съездын делегат, һаяхан Социалис Ажалай Геройн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн Дарья Касьяновна Тумурова бии. Майн нэгэнэй һайндэрэй жагсаалда гараһан олохон хүдэлмэришэдэй үбсүүндэ В. И. Ленинэй ойн баярай медальнууд яларна. Фабрикын бүд нэхэгшэ Зинаида Григорьевна Ключникова Октябриин Революциин орденоор, хүдэлмэришэд Валентина Видутова, Анна Селедцова, фабрикын главна экономист Мария Семенькова гэгшэд Ажалай Улаан Тугай орденоор һаяхан шагнагдаа. Эдэнэр фабрикын бүхы хүдэлмэришэдэй омогорхол болоно.

Улаан-Үдын Октябрьска райондо хүнгэн промышленностиин предприятинууд олон юм. Тэдэнэй тоодо нарин сэмбын, ноохо угаадаг, трикотажна фабриканууд оролсоно. Нооһо угаадаг фабрикын хүдэлмэришэд Советүүдэй талмай дээгүүр омогтой жагсаалаар, алхалалдан үнгэрнэ. Эндэхи олохон хүдэлмэришэд һаяхан СССР-эй орден болон медальнуудаар шагнагдаһан байна. Мүн «Үйлэдбэрэе болбосоноор эрхилдэг предприяти» гэһэн үндэр нэрэ зэргэ энэ фабрикада һаяхан олгогдоһон. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат, халаанай мастер Нэлля Степановна Попова фабрикын хүндэтэй, нэрэтэй солотой хүдэлмэришэдэй нэгэн болонхой.

Советүүдэй талмай дээрэ эгээн хүндэтэй хүдэлмэришэд—манай гайхамшаг барилгашад орожо ерэнэ. Октябрьска районой түхэл шэнжэнь эдэнэй уран мэргэн гараар һүүлэй жэлнүүдтэ танигдахаяа болитороо хубилаа. Үдэр хоногой ошохо бүри олон дабхар, һаруул һайхан гэрнүүд ербылдэн бодоно. Республикын ниислэлэй арад зоной омогорхол болоһон энэ районой үргэн уужам гудамжа, проспектнүүд, кинотеатр, соёлой институдай, СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай шэнэ байшангууд болон бусад олон барилга хүн бүхэнэй дура буляана, сэдьхэлыень баясуулна. Иимэ ехэ барилга хэдэг хүдэлмэришэдтэ хүн зон үдэр бүри баяр хүргэжэ байдаг. Жагсаалай үедэ һүр жабхаланта хүгжэмэй аялга доро алхалжа ябаһан барилгашадай дунда һаяхан орден, медальнуудаар шагнагдаһан олон хүнүүд омог дорюунаар гэшхэлэлдэнэ. Тэдэнэй дунда штукатурщигуудай бригадир Георгий Песков, автокранай машинист Петр Арефьев, слесарь Николай Ветошкин, комплексно бригадын бригадир Виктор Данилов гэгшэд бии.

Тугууд, транспарантнууд!.. Хүгжэмэй ирагуу гоё аялга зэдэлнэ.

Октябрьска районой ажалшадай һайндэрэй жагсаал үргэлжэлнэ. Хүхюутэй, согтой хүбүүд, басагад Советүүдэй талмайда дүтэлжэ ерэбэ. Энэмнай-Зүүн Сибириин культурын институдай студентнэр болон багшанарай колонно гээшэ. Жэгдэхэнээр жэрысэ алхалалдаһан ород, буряад, украин, яхад, белорус, эвенкэнүүд һубарилдаһаар үнгэрнэ. Мүн тэдэнэй дунда аха дүү Монголой Арадай Республикаһаа энэ институдта һурадаг эдир хүбүүд, басагад харагдана. Эдэнэй хүхюу баяртай шэг шарай бүхы дэлхэйн ажалшадай һаналаа нэгэдэлгын үдэрые аха дүү совет арадтайгаа хамта тэмдэглэжэ байһыень эли тодоор харуулна.

Культурын институдай колонныи удаа М. Н. Ербановай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын, механико-технологическа, хэлхеэ холбооной, тоо бүридхэл оньһожоруулгын техникумүүдэй, медицинскэ училищиин студентэр болон багшанарай колоннонууд талмай дээгүүр омог дорюунаар, зэлэ татан үнгэрнэ.

Тугууд, транспарантнууд!..

Май, Эб найрамдал, Ажал, Зол жаргал!..

Буряад оронаймнай ниислэл хото Улаан-Үдын ажалшадай Майн нэгэнэй һайндэрэй жагсаал олон мянган хүнэй хабаадалгатайгаар үнгэрөө. Хүгжэмэй аялга доро һүр жабхалантайгаар алхалалдажа гараһан ажалша хүн бүхэн КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө үшөө эршэмтэйгээр ажаллахаар зоригжонхой байһанаа элирхэйлэн харуулба.

Б. ВАНЧИКОВ,
манай тусхай корр.
С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ХҮДӨӨ НЮТАГУУДААР ХАБАРАЙ ДУУНУУД ЗЭДЭЛНЭ

Уласхоорондын һаналаа нэгэдэлгын заншал болоһон һайндэр— Майн нэгэниие үргэн Буряад оронаймнай хүдөө нютагуудай, хото городуудай ажалшад баяр ёһолол ой оршон байдалда, политическэ ехэ дэбжэлтэтэйгээр тэмдэглэһэн байна. Республикын нютаг бүхэндэ хүхюун зугаа, найр наадан, олон тоото ажалшадай хабаадалгатай жагсаал болсо. Юһэдэхи табан жэлэй хабарай урин дулаан энэ үдэр ирагуу гоё хүгжэм, дуунууд һүр жабхалантайгаар зэдэлээ. Манай корреспондент республикын хото болон хүдөө нютагуудта хонходожо, иимэ мэдээсэлнүүдые абаба.

КАБАНСК. КПСС-эй райкомой инструктор З. С. АНДРЕЕВА:

— Эртэ үглөөнһөө эхилээд, аймагай түбтэ хүлгөөтэй боложо, уряа лозунг, плакадуудые бариһан ажалшад эдир коммунарнуудай үйлсэдэ суглараһан байха юм. Үглөөнэй 11 часһаа ажалшадай демонстраци эхилээ. Аймагай ажалшадай демонстрацие Кабанскын гурбадахи дунда һургуулиин колонно толгойлонхой, «Ура!» хашхаралдаһаар трибунын урдуур үнгэрнэ. Тэдэнэй хойноһоо үрэ жэмэс болбосоруулдаг заводой, ажалшадай эрилтэ хангадаг комбинадай Кабанскын, Байгалай совхозуудай хүдэлмэришэд, Байгалай загаһашад ирагуу гоё хүгжэмтэй алхасаа нэгэдхэн трибунын урдуур үнгэржэ, туйлаһан амжалта, ерээдүйдэ хэгдэхэ ажал хүдэлмэриингөө түсэб, даабари харуулһан плакат, диаграммануудые барижа гараба.

ЗАКАМЕНСК. Райгүйсэдкомой хүдэлмэрилэгшэ Г. И. БЕРЕЗИНА:

— Хотымнай ажалшадай һайндэрэй жагсаалые һурагшаднай нээгээ. Уласхоорондын һайндэр— Майн нэгэнэй урда тээ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ эрхимлэһэн Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай хүдэлмэришэд жагсаалые хүтэлөө. Хойно хойноһоон Первомайска, Холтосоной руднигуудай, шанаржуулгын фабрикын хүдэлмэришэд ирагуу гоё хүгжэмэй аялга доро дуу дуулалдаһаар, «Ура!» хашхаралдаһаар үнгэрһэн байна. Хотын мотоциклистнүүдэй бүлэгэй жагсаалай эгээл һүүлшын колоннодо гаража ерэхэдэнь, бүришье һонирхолтой, хүхюутэй байба.

ХУРАМХААН. КПСС-эй райкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша С. А. ЦЫБИКОВ:

— Аймагаймнай ажалшад юһэдэхи табан жэлэй хабарай түрүүшын һайндэрые ехэ баяр баясхалантайгаар угтажа, жагсаалда олоороо хабаадалсаа. Эгээл түрүүлэн Хурамхаанай дунда, интернат һургуулинуудай һурагшад демонстрациие нээһэн байна. Энээнэй удаа Хурамхаанай совхозой хүдэлмэришэд трибунын урдуур үнгэрбэ. Аймагай ажахынуудай таряашад энэ һайндэрөө Хүнтэйн үргэн талын бураздаа дээрэ угтаһан байха юм.

ХЯАГТА. КПСС-эй райкомой хүдэлмэрилэгшэ нүхэр БУХОЛЬЦЕВ:

— Хабар, Май, Эб найрамдал! Иимэ үгэнүүдтэй транспарантнуудые бариһан ажалшад трибунын урдуур хойно хойноһоо һубарилдан үнгэрнэ. Илангаяа дулаан үдэр байжа, хүнгэхэнөөр хубсалһан ажалшадай шарайда баярай тэмдэг үзэгдэнэ. Бултадаа хүхюун сэнгэлигүүд: дуу, хүгжэм, уласхоорондын һайндэртэ зорюулагдаһан амаршалгын үгэнүүд хаа хаанагүй зэдэлнэ. Һурагшадай удаа аймагай предприятинуудай түлөөлэгшэд үнгэрбэ.

ДАЙШАЛХЫ ХАБАР

Майн нэгэн хүрэжэ ерэбэ. Социалис оронуудай ажалшад, бүхы дэлхэйн революционно хүсэнүүд ажалай агуухэ һайндэрые шэнэ гайхамшаг амжалтануудаар угтажа байна. Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүд СССР дотор коммунис байгуулалта бэелүүлхэ асари ехэ хараа түсэб табиба, империалис дарлалтада эсэргүүсэн тэмсэгшэдтэ хүсэ шадал улам ехээр оруулба, пролетариадай хэрэгэй хүсэдөөр илан мандаха гэһэн этигэл найдабари улам бэхижүүлбэ.

Холбоото Штадуудай пролетариадай ангиин тэмсэл бүри үргэн далайсатай болонхой. Америкын ажалшадай забастовочно байлдаануудай үнгэрэгшэ жэлэй дүнгүүд һүр жабхалантай. Урзанда жэлэйхидэ орбол хорёод миллионоор олон хүн забастовочно тэмсэлдэ хабаадалсаа. Энэ жэлэй түрүүшын һарануудта түмэр замайхидай, авиационно, замбуулинай, нүүрһэнэй промышленностиин ажалшадай, мүн Америкын хүдэлмэришэн ангиин бусадшье отрядуудай тэмсэлынь тон үсэд шанга шанараараа шалгарһан байна. Коллективнэ договорнуудые баталхадаа, ажалшадай аша туһа харалсадаггүй баяшуулай зэбүүн ааша дээрэһээ США-гай промышленностиин олон һалбарида забастовко хэгдэхэ ушартай болоо һэн.

Тиибэшье монополинуудые засагаархид абарна. Жэшээлхэдэ, барилгын промышленностьда салин хүлһэ дээшэлүүлгые хизаарлаха гэһэн захиралта президент Никсон һая гаргаһан байна. Правительствын тогтооһон салин хүлһэнэй хэмжээе барилгашадай профсоюзай арсаад байгаа һаань, тэдэнэртэ подряд үгтэхээ болихо юм гэжэ занагдаһан байха юм. Ажалшадай забастовко хэхэ эрхэ хизаарлаха гэһэн хуулиин проект Сагаан байшангай үүсхэлээр конгресстэ дахин табигдаба. Промышленностиин бүхэли һалбарида стачка хэхэ ябадалые хориможолхо тухай хуулиин проект зохёогдонхой. Забастовко хэгшэдые, тэдэниие ударидагшадые хуулиин харюусалгада хабаадуулха ябадал шангадаа.

Засаг баригшадай дура зоргоной аашада эсэргүү Америкын пролетариадай тэмсэлэй хажуугаар «хуулиин проектые үгы хэхэ!» гэһэн уряа лозунг доро Британска аралнууд дээрэ забастовочно хүдэлөөн бурьялма хүсэтэйгөөр дэлгэрэнхэй. Э. Хит гэгшын толгойлдог консервативна правительство улад зоной социальна хэрэгсэлдэ гараха гаргаша хороохо, гэр байрын түлөөһэ нэмээхэ, медицинскэ хангалгын түлөө түлөөһэ ехэ болгохо гэжэ үнгэрэгшэ намар соносхоһоноойнгоо һүүлээр, профсоюзда эсэргүү хуули хэрэглэн, хүдэлмэришэн ангиин забастовко хэхэ эрхэ хаһахые мүнөө һэдэжэ байха юм.

Хүдэлмэришэн ангида эсэргүү хэмжээнүүдые дээрэ дээрэһээнь абажа байхадаа, Великобританиин правительство юун гээд бодоноб? Хамагай түрүүндэ тэрэ правительство эгээн томо баяшуулай аша туһа харана ха юм. Эрхэ сүлөөгөйнгөө түлөө улам зоримгойгоор тэмсэжэ ороһон хүдэлмэришэн ангиин хүсэтэ тэмсэлһээ консерваторнуудые урдаа барижа бэеэ хамгаалха гэжэ монополинууд оролдоно. Англидахи ангиин тэмсэл тон ехэ эршэтэй боложо байна, тэрээниие 1926 оной тон хүсэтэ бүгэдэ ниитын забастовкотой жэшээлхэдэшье хамаагүй. 350 стачка һара соогоо энэ орондо болоно. Докернууд, шахтёрнууд, машина бүтээгшэд, багшанар, электригүүд, промышленностиин бусадшье һалбаринуудай хүдэлмэришэд забастовкодо хабаадалсана. Забастовконууд дээрэһээ боложо, январь—февраль һарануудта Англида 7 миллион хүдэлмэриин үдэр гээгдэһэн байба.

Ангиин тэмсэлэй ехээр хүгжэнги, хүсэтэ коммунис партинуудтай Франци, Итали гэхэ мэтын оронуудта ажалшад бүхыдөө, хүдэлмэришэн анги түрүүтэйгээр капиталистнуудай ганса нэгэ бүлэгүүдые добтолһон бэшэ, харин гүрэнэй монополис эзэрхэлгын бүхы ёһо гуримда добтолго хэнэ гээд КПСС-эй XXIV съезд дээрэ тэмдэглэгдээ һэн.

Апрель һара соо тэрэ түрилтэнь бүришье хүсэтэй болобо. Апрелиин эхеэр Франциин миллион шахуу ажалшад салин хүлһэ хороонгүйгөөр ажалай неделиие хороохын, пенсидэ гараха наһые 65-һаа 60-дань хүрэтэр доошонь оруулхын түлөө тэмсэл ябуулжа ороо һэн.

Анхан металлистнууд эхилээд, тэрэ тэмсэлыень целлюлозно-саарһанай промышленностиин, электростанциин, хэлхеэ холбооной хүдэлмэришэд үргэлжэлүүлһэн байна. Эдэ мэтын жэшээнүүд Францида яһала олон.

Франциин пролетариадай тэмсэлынь Италиин ажалшадай ангиин байлдаантай нэгэдэнэ. Энэ ороной хүдэлмэришэдэй 90—95 процентнь апрелиин 7 ба 8-най үдэрнүүдтэ ажалаа хаяжа, бүгэдөөрэн забастовкодо бодоһон байгаа.

Японой ажалшадшье өөһэдынгөө аша туһа хамгаалан, хабарайнгаа заншалта тэмсэл эхилбэ. Бүхы орон соогуур үнгэргэгдэһэн забастовконуудта хэдэн зуу мянган хүдэлмэришэд ба алба хаагшад хабаадалсаба. Олон городуудай, промышленна центрнүүдэй ажалшад гансашье экономическа бэшэ, мүн политическэшье уряа лозунгнуудые дэбжүүлэн табиһан байна. Японо-американай аюулгүйн договор гэдэгые болюулха, Япон орон соо дайн сэрэг түхеэрхэ бэлэдхэл зогсоохо, Окинава арал дээрэхи американ баазануудые усадхаха эрилтэнүүдые хүдэлмэришэд табиһан байна.

Капиталис оронуудай ажалшад хүшэр хүндэ, үсэд шанга тэмсэл мүнөө үедэ ябуулжа байдаг. Пролетарска интернационализмын туг, бүхы ажалшадай эб эмхиин, һаналаа нэгэдэлгын туг—Майн нэгэнэй туг тэдэнние зоригжуулнэ.

Ю. ШЕВЧЕНКО,
(ТАСС).

ТЕЛЕФОН · ТЕЛЕГРАФ · РАДИО
ХИЛЫН ГААНАҺАА

ШЭНЭ ҮҮСХЭЛ

ПАРИЖ. (ТАСС). Вьетнам тушаа асуудалаар Парижда боложо байдаг зүблөөндэ хабаадагша ДРВ-гэй, Урда Вьетнамай Республикын революционно саг зуурын правительствын делегацинууд тэрэ зүблөөнэй 111-дэхи заседани дээрэ эб найрамдалай шэнэ үүсхэл гаргаба.

США-гай, Урда Вьетнамда дайлалдажа байгаа бусад оронуудай сэрэгүүдые Урда Вьетнамһаа гаргажа абаашаха эгээл һүүлшын болзор тогтоохо гэжэ ДРВ-гэй делегациие толгойлогшо Суан Тхюи дурадхаһан байна.

Сүүд хой шолуулагдаба

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Америкын эрэлхэг зоригто коммунистка, негрнүүдэй гражданска эрхэнүүдэй түлөө мэдээжэ тэмсэлшэ Анджела Дэвисэй хэрэгые хаража үзэлгэ майн 5 болотор хойшолуулагдаба. Юундэб гэхэдэ, үндэһэ яһанай илгаа гаргадагаараа бүгэдэдэ мэдээжэ болоһон расист Э. Линдсей гэгшые сүүдэй түрүүлэгшын тушаалһаа зайсуулха гэжэ Анджела Дэвисэй адвокадууд асуудал шангаар табиһан байна.

Хүниие алахада хабаадалсаа гэжэ худалаар хардагдаһан Анджела Дэвис хахад жэлһээ үлүү саг соо түрмэ хянданда зобожо һуудаг.

Р. Никсонэй пресс-конференци

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Р. Никсонэй пресс-конференци Вашингтондо болобо. Конгрессые тон шангаар шүүмжэлжэ байһан оршон байдалда тэрэ конференци үнгэргэгдэбэ. Юундэб гэхэдэ, Америкын улад зон Индохитадта США-гай бэелүүлжэ байдаг политикые буруушаана.

«Американ сэрэгүүдые Урда Вьетнамда хэды болотор байлгаха хүсэлтэйбта» гэһэн асуудал президентын урда табигдаһан байгаа. «Үлэһэн сэрэгүүд хэды соошье тэндээ байха юм» гэжэ Р. Никсон харюусаба.

Американо-хитадай хоорондохи һүүлэй үеын харилсаан тухай хэдэн асуудал Р. Никсондэ табигдаһан байгаа.

Тэрэ харилсаан тухай хэлэхэдээ, Р. Никсон иигэжэ мэдүүлбэ: «тобшоор хэлэхэдэ иимэ юумэ болоһон байна: хитадуудые бага зэргэ зөөлэрүүлжэ шадаабди. Тиигээд мүльһэнэй хайлажа ябаһан хойноо, уһаниинь хэр зэргэ гүнзэгы ааб гэжэ хаража үзэхэ ёһотойбди». Тиигээд «хэншье болоод ябаа һаа, хэзээ нэгэндэ» Хитадай Арадай Республика ошохо гэжэ «хүлеэжэ, найдажа» байдагби гэжэ Никсон хэлэбэ.

СЕНТО-гой сесси

ЛОНДОН. (ТАСС). СЕНТО гэжэ сэрэгэй бүлэглэлэй соведэй сесси Турциин ниислэл хотодо апрелиин 30-да нээгдэбэ. Турци, Иран, Пакистан, Англи гэжэ гүрэнүүд тэрэ сессидэ хабаадалсана. США-гай гүрэнэй секретарь У. Роджерс «ажаглагша» боложо тэрэ сесси дээрэ баһа байлсана.

ЭГЭЭН ЗАЛУУ УНИВЕРСИТЕТ

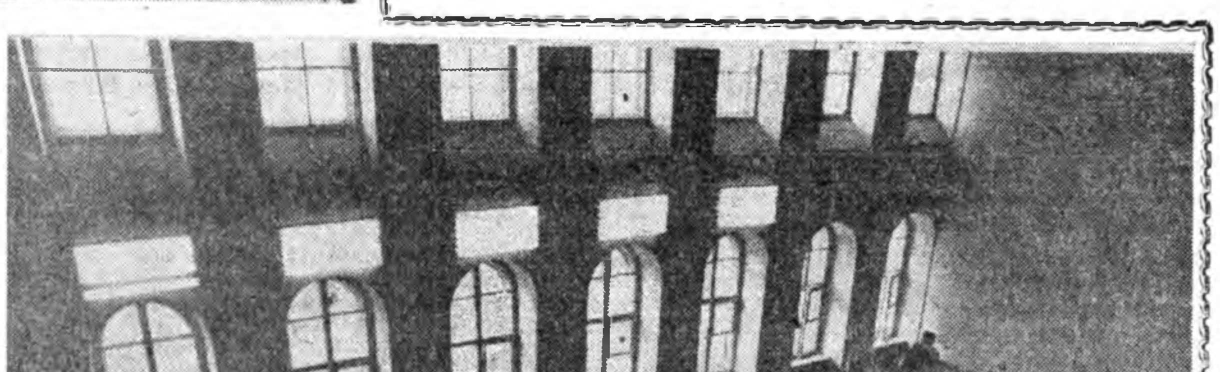
Ярославска университедтэ мүнөө бүхыдөө 300 студент бии юм. Тэдэнэр нэгэдэхи курсда һурана.

— Манай университет 1970 оной сентябриин нэгэндэ нээгдэһэн байгаа,—гэжэ тус университедэй ректор Лев Владимирович Сретенский хөөрэнэ.

Ерээдүйдэ эрдэмэй томохон гуламта болохо энэ университедтэ зургаан янзын мэргэжэлтэд һуража байна. Физикэ, математика, инженернэ психологи, промышленностиин түсэблэлгэ, бухгалтерска тоо бүридхэл, правоведение гэдэг факультедүүд эндэ бии болоо. Ерэхэ жэлдэ биологиин отделени эмхидхэгдэхэ. Юһэдэхи табан жэлэй эсэстэ түрүүшын мэргэжэлтэд университедые дүүргээд, дипломуудтай боложо гараха юм.

Энэ залуу университедтэ залуу эрдэмтэд—профессорнуудшье бии. Физико-математикын наукануудай докторнууд профессор Петр Петрович Забрейхо, Юрий Серафимович Колесов гэгшэд гушаад гарамгай наһанай. Эдэнэр ургажа ябаһан залуу эрдэмтэд гэжэ орон соогоо, мүн гадаадын гүрэнүүдтэ мэдээжэ. Ерээдүйдэ тус университедые үргэдхэжэ, бүри олон янзын мэргэжэлтэй эрдэмтэд-кадрнуудые бэлдэхын тулада ехэ хүдэлмэри ябуулагдана. Волго мүрэнэй зүүн бэедэ университедэй городок баригдажа байна. Эндэ административна болон һуралсалай корпусууд баригдаа. Олон лабораторинууд ажаллана. Спортивна комплекс түхеэрэгдээ. Профессорнууд болон багшанарай байха гэрнүүд бии.

Ярославска университедэй бүхы барилгануудай дүүргэгдэхэдэ, эндэ хамта 10 мянга шахуу студентнэр һурадаг болохо. Юһэдэхи табан жэлэй туршада вузууд болон техникумүүдтэ, училищинуудта 9 миллион хүниие һургажа гаргаха, һуралсалай, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулхэ тушаа тодорхой хэмжээнүүд хараалагдаа. Энээниие бэелүүлхын тулада тус университедэй профессорнууд, багшанар горитой анхарал хандуулна.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Университедэй физиологиин кафедрада хэшээл үнгэргэгдэжэ байна. Тус кафедрые медицинын наукануудай доктор, профессор Генрих Евгеньевич Сабуров хүтэлбэрилдэг. Доодо тээхи зурагтань университедэй нэгэ аудиторидо лекци уншагдана.

ТАСС-ай фотохронико.

РЕСПУБЛИКА ДОТОРХИ ҺОНИНУУД

«ЭНХЭ-БУЛАД БААТАР»

ПРЕМЬЕРЭ

Апрелиин 29-дэ Ленинэй ордено оперо, баледэй театрай ордон соо хүн зон багтажа ядатараа сугларби. Тэдэнэр М. Фроловой «Энхэ-Булад баатар» гэжэ оперын дахин һэргээгдэн табигдаһые харахаяа, шагнахаяа ерээ.

Гол рольнуудтань иимэ хүнүүд дуулаа гэбэл: М. И. Глинкын нэрэмжэтэ Бүхэсоюзна конкурсын лауреат Д. Дашиев (Энхэ-Булад баатар), БурАССР-эй габьяата артист К. Иванова (Арюун-Гоохон), К. Миткинов (Дархан), СССР-эй арадай артист Л. Линховоич (Буумал хаан), БурАССР-эй арадай артист С. Раднаев (Эрхэ-Мэргэн), РСФСР-эй габьяата артист А. Арсаланов (үльгэршэн), Г. Тушемилов (Солбон-Баатар) болон бусад.

Оперын бүхы үйлэ эхинһээ адагтаа хүрэтэр тон ехэ амжалтатайгаар үнгэрөө. БурАССР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша Аюша Арсаланов оркестрые хүтэлбэрилөө.

Үдэшын түгэсхэлдэ ехэ дэмбэрэлтэ юумэн болоо. 1940 ондо Москвада болоһон Буряадай искусствын түрүүшын декадада тус оперые найруулжа табиһан СССР-эй арадай артист, профессор, Гүрэнэй шангай лауреат И. М. Тумановые КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь А. У. Модогоев халуунаар амаршалан, **«БурАССР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша»** *гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгоһон грамота барюулба.*

Ц. ДОНДОГОЙ,
манай корр.

УРАН ЗУРААШЫН ДУРАСХААЛДА

Испан арадай уран зурааша ба гравер Франсиско Гойи гэгшын 225 жэлэй ойдо зорюулагдаһан аман үгын календарь Гусиноозерскын шахтоуправлениин библиотекэ соо үнгэргэгдэбэ.

Агуухэ уран зураашын творчество тухай библиотекые даагша Е. И. Васичкина сугларагшадта тон һонирхомоор хөөрэжэ үгэбэ.

Спорт

ГЕРОЙНУУДАЙ НЭРЭМЖЭТЭ КУБОГАЙ ТҮЛӨӨ

Советскэ Союзай Герой И. М. Трофимовай, Социалис Ажалай Герой Ц. Н. Номтоевой нэрэмжэтэ кубок абахын түлөө волейболоор мүрысөөн Нарһата һууринда болобо.

Эрэшүүлэй найман, эхэнэрэй гурбан, эдиршүүлэй найман ба басагадай зургаан команданууд тус мүрысөөндэ хабаадаба. Ехэшүүлэй команданууд дамжуулгын вымпелэй, эдиршүүл— геройнуудай нэрэмжэтэ кубогай түлөө тулалдаһан байна.

Эрэшүүлэй хоорондо шангахан тэмсэл болоо. Харин аймагай түбэй команда диилдэнгүй, түрүүшын һуури эзэлжэ, дамжуулгын вымпелдэ хүртэбэ. Яруунын совхозой волейболистнууд 2-дохи һуури эзэлээ.

Эхэнэрнүүдэй дунда үргэлжэлһэн тулалдаанда «Дружба» колхозой спортсменүүд шалгаран гараба. «Победа» колхозойхид хоёрдохи һуури эзэлбэ.

Эдиршүүлэй командануудай уулзалга ехэ һонирхолтойгоор үнгэрбэ. «Дурсагдаһан геройнуудай нэрэмжэтэ кубогта хэн хүртэхэнь гээшэб? — гэһэн асуудал харагшадай сэдьхэл ехээр зобообо. Уданшьегүй техникэ һайнтай, эбтэй эетэй Нарһатын дунда һургуулиин һурагшад (тренерынь Ц. Д. Дондоков) түрүүн мужыхааркиниие, удаадахи наадандаа гүндөөрхиниие шүүгээд, финалда Эгэтын адагай һургуулиин спортсменүүдые илажа, Советскэ Союзай Герой И. М. Трофимовай, Социалис Ажалай Герой Ц. Н. Номтоевой нэрэмжэтэ кубогай хүндэтэ эзэд болобо.

Басагадай дундахи мүрысөөндэ гүндөөрхин дамжуулгын вымпелдэ хүртөө. Мужыхын басагад 2-дохи, эгэтын адагаархин 3-дахи һууринуудта хүртэбэ.

В. БАЙБОРОДИН.

ШАТАР

ИЛЬЯ ЕЛСУКОВ—ЧЕМПИОН

Шатараар республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө 23-дахи мүрысөөн эрэшүүлэй дунда боложо дүүрэбэ.

Гусиноозерск хотын шатаршан Илья Елсуков («Труд») наадаһан 12 партиһаа нэгыеньшье алдангүй, 1971 оной чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Тэрээнһээ 1,5 очкогоор гээгдэһэн В. Агафонов («Локомотив») хоёрдохи һуури эзэлбэ. Тиихэдэ найман очкотой болоһон В. И. Иванов («Урожай») 3-дахи һуурида гараба.

Харин мүрысөөндэ хабаадаһан бусад шатаршадай наадаһан дүн тухай хэлэбэл иимэ. А. Матылев А. Гончаров хоёр 7,5 очко, Н. Галданов, В. Енин, А. Алексеев гэгшэд 6,5, хүдөөгэй шатаршан А. Шагжиев — 6 очкотой болоһон байна.

Шатараар байгша оной чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө үнгэрһэн мүрысөөн юу харуулба гээшэб? Нэгэдэхеэр, олон шатаршад тус мүрысөөндэ хабаадаагүй. Тэдэнэй дунда мастерта кандидадууд Б. Сампилов, Б. Мункоев, В. Власов болон А. Самарин, бусад бии. Харин В. Иванов, Н. Маншеев, Н. Галданов гэгшэд хабаадабашье, өөһэдынгөө арга боломжоһоо доогуур, бирагүйгөөр наадаба гэжэ тэмдэглэмээр.

Гадна мүнөө жэлэй мүрысөөнэй эмхидхэл хангалтагүй байба. Мүрысөөндэ хабаадагшад хүдэлмэриһөө сүлөөлэгдөөгүй. Эдэшье, мүн бэшэшье шалтагаан шатаршадай хаба шадалаараа наадалгада һаад хэжэ болоо.

Харин залуу шатаршад, мүнөө һургуулиин һурагшад А. Гончаров А. Алексеев хоёрой һайн шатаршад болохоор бэеэ харуулһаниинь тон һайшаалтай.

Л. ГАРМАЕВА.

«ХЭН БОЛОХОМ ААБ?»

—Бидэ түрэл колхоздоо үлэхэ гэлсээбди. Ажал хүдэлмэриин дүй дүршэлтэй танилсаад байхадаа, мэргэжэл шэлэхэдэмнай хүнгэн байха,—гэжэ Юрөөгэй дунда һургуулиин 10-дахи классай һурагша Лиза Овчинникова мэдүүлбэ.

Лизын хэлэһэн үгэ сугларагшадта ехэтэ һайшаагдажа, нэрьемэ альга ташалгаар угтагдаа. Энэмнай гэнтэ хэлэгдэһэн үгэ бэшэ. Энэ хадаа нэгэ классай нэгэ коллективэй хамтадаа шиидэһэн хэрэг байгаа бшуу. Тиимэһээ Лизын хэлэһэн үгэ бултанда һайшаагдажа, хани халуунаар угтагдаба ха юм.

«Хэн болохом ааб?» гэһэн асуудал урдаа табиһан 150 гаран һурагшад Гусиноозерск хотын соёлой байшан соо сугларaa. ВЛКСМ-эй Сэлэнгын райкомой үүсхэлээр эмхидхэгдэһэн тус уулзалгада янза бүриин мэргэжэлтэд ури[…] байба.

2/5 шахтын электрос[…] Мергасим Талбутдинови[…] хаметовэй хөөрөөе ша[…] үхибүүд ехэтэ һонирхо[…] рэ 26 жэл соо электро[…] реэр хүдэлнэ. Шэлэһэн […] жэлдээ үнэн зүрхэнһөө […] тай хүн. Тиимэһээ өө[…] мэргэжэл тухай үхибүү[…] дурламаар хөөрэжэ үгөө.

Оёдолшон Нина Кл[…] гай, инженер-энергетик […] Могилевскиин, багша С. […] дреевэй хөөрөөнүүд мүн […] нирхолтой байба.

Үгэ хэлэһэн хүн бү[…] шагнаад байхадаа, ма[…] сагта, хүдэлмэришэ хүд[…] хаанашье хэрэгтэй, ажа[…] шэ хүндэтэй юм байна […] үхибүүд ойлгожо абаа.

Л. СЛЮНКИНА.
Сэлэнгэ.

СОЁЛШО[…] АЙЛШАЛ[…]

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэри ажалшадта ойлгуулха хэрэгтэ манай аймагай соёлшод горитойхон туһа хүргэнэ. Тиин хаа-янагүй агитбригаданууд эмхидхэгдэжэ, хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэ, лекци уншагдана, харуулан ойлгуулха агитаци мүн лэ үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Эдэ бүгэдые аймагаймнай соёлой таһагай нүүдэл клубые даагша В. М. Савельева хүтэлбэрилнэ.

Калёновкын, Гильбэрэй болон бусад соёлой байшангай хүдэлмэрилэгшэд энэ харюусалгатай […] эдэбхитэйгээр хабаадана. […] полевой станууд дээрэ ха[…] залга үнгэргөө.

К. МАНТОС[…]
Улаан-Үдын аймагай ажал[…]
Соведүүдэй гүйсэдкомой […]
таһагые даа[…]

Энээниие уншагты

ТУҺАТАЙ ШУБУУД

◆ Эрэ эмэ хоёр хүхэ буха шубуун зунай үе соо яблониин 40 модоной эшэ хорото хорхой шумуулһаа сэбэрлэдэг байна.

◆ Дальбараагаа тэжээжэ байха хаһадаа хүхэ буха гэжэ хоёр шубуун 10 мянгаһаа үсөөн бэшэ ургамалда хоро хүргэдэг хорхой шумуулые ангаахайнуудтаа асаржа эдюулдэг.

◆ Нэгэ хүхэ буха шубуун […]да зэргээр 12 грамм татадаг […] гаашье һаа, жэл соо 4368 гр[…] юумэ эдидэг. Тиимэһээ энэ […] буун ургасын хоротон болохо […]ды хорхой шумуул үгы хэн[…] шэб?!

(Календарьһаа абтаба).

Сэнхир экран

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА. МОСКВА ХАРУУЛНА:
13.00—Орон доторхи һонин. 13.05—«Амитадай ажабайдал» гэһэн дамжуулга. 14.00—уран һайханай телевизионно фильм. 14.55—Константин Симоновэй шүлэгүүд. 15.20—«Ниидэдэг үрмэшөө» гэһэн И. Штраусай опереттэ. УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА: 18.05—танай захилаар концерт. Москва харуулна: 19.30—орон доторхи һонин. 19.45—телевизионно театр. 21.00—футбол. Эндэ «Динамо» (М) — «Спартак» (М) командануудай наадан харуулагдаха. 22.45 — «Теплоход Волго дээгүүр» гэһэн репортаж. 23.00—орон доторхи һонин. 23.05—уран һайханай телефильм. 00.30—хүгжэмтэ уулзалга.

ПОНЕДЕЛЬНИК.
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛН[…]
18.00 — үхибүүдтэ зорюу[…]даһан телезүжэг. 18.30 — […]лоон хоногой панорама. 19[…] —уласхоорондын асууда[…] зорюулагдаһан дамжуул[…] 19.20—киноочерк. 19.40—[…] концерт. 20.20—киноочерк[…] 20.40—телереклама. 20.45 […] «Сильные духом» гэһэн у[…] һайханай фильм. (Нэгэд[…] серинь).

Газетымнай удаа[…]хи номер майн 5-да […]раха.

Редакт[…]
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—54-5[…] приёмная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. редактора—62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретаря—66-76, отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—64-36, 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышленности и строительства—61-35, советского строительства и быта—69-58, культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, ин[…]формации—34-05, общественная приёмная—56-62, машин[…]бюро—57-63, фотолаборатория—33-61.

Н-02392. Заказ 948.